

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
АУДИТУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ФІНАНСІВ В УМОВАХ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

Всеукраїнська науково-практична
інтернет-конференція

м. Миколаїв, 18 травня 2020 року

Миколаїв
2020

УДК 657.1.012

О-16

Друкується за рішенням вченої ради обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету (протокол №11 від 22.06.2020 р.).

Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки : Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конф., 18 травня 2020 р., Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2020. - 95 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ШЕБАНІН В.С. – д-р техн. наук, професор, академік, ректор Миколаївського національного аграрного університету; **УСИКОВА О.М.** – д-р екон. наук, доцент, в.о. директора Навчально-наукового інституту економіки та управління; **ВИШНЕВСЬКА О.М.** – д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету; **КУЗЬОМА В.В.** – канд. екон. наук, доцент, декан факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації; **ДУБІНІНА М.В.** – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування; **СІРЕНКО Н.М.** – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування; **ПОТРИВАЄВА Н.В.** – д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування; **БОБРОВСЬКА Н.В.** – канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку і оподаткування, заступник декана обліково-фінансового факультету з наукової роботи; **ЧЕБАН Ю.Ю.** - канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування.

У збірнику наведено матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки», де викладено результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти вітчизняних та зарубіжних ЗВО.

Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування наукових ідей.

Миколаївський національний
аграрний університет, 2020

СЕКЦІЯ 1

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОБЛІКУ І АУДИТУ

Агєєнко Ю.С.
здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ

Податок на додану вартість є одним із найбільш складних за обчисленням та обліком податком. Теоретичні аспекти аудиту податків ідентифікуються через його сутність як незалежна перевірка даних податкового обліку і показників податкової звітності платника податків з метою формування висновків аудитора про її повноту і достовірність в усіх суттєвих аспектах, а також відповідність вимогам законодавства України в сфері бухгалтерського обліку та оподаткування.

Розгляду питань щодо особливостей обліку та методики аудиту розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість присвятили свої праці багато вчених-обліковців, зокрема Бутинець Ф.Ф., Грішнова О.А., Дерев'яненко С.І., Кулаковська Л.П., Лишиленко О.В., Макаренко А.П., Подольська В.О. тощо.

Водночас, подвійне оподаткування, нестабільність розрахунків з покупцями та постачальниками, зміни в законодавстві, що безпосередньо та опосередковано стосуються розрахунків за податком на додану вартість, є підставою для проведення внутрішнього та (або) зовнішнього аудиту досліджуваних розрахунків з практично однією метою – запобігти накладенню значних штрафних санкцій за неправильне, несвоєчасне та невідповідне законодавству нарахування і сплату податку на додану вартість.

Основною метою аудиту розрахунків з бюджетом з податку на додану вартість є встановлення повноти і правильності нарахування й сплати податку. Як правило, основні завдання аудитора зводяться до наступних.

- встановити умови, на підставі яких підприємство-клієнт є платником податку, визначаючи основні види його діяльності відповідно до установчих та дозвільних документів. Основним нормативним документом при цьому є Податковий кодекс України [1];

- встановити наявність та законність пільгового оподаткування. За рахунками та первинними документами, шляхом опитування службових осіб аудитор з'ясовує, якими видами діяльності займається підприємство

насправді і чи має воно пільги з оподаткування на додану вартість;

- перевірити правильність відображення досліджуваних розрахунків в обліку та звітності.

Основні аудиторські процедури перевірки розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість можна згрупувати у наступні:

- порівняння реєстрів синтетичного і аналітичного обліку, дебетових та кредитових оборотів на рахунку 64;

- порівняння даних оборотів на рахунку 64, за Головною книгою (або оборотно-сальдовим балансом, або сальдо рахунку, або аналізу рахунку) з сумами, зазначеними у декларації з податку на додану вартість;

- за наявності визначених відхилень і порушень, групують помилки на типові, розрахункові, випадкові (арифметичні чи нетипові). Визначають їх характер, суттєвість впливу на кінцеві результати, можливість виправлення.

Основними джерелами інформації при проведенні аудиту розрахунків з податку на додану вартість є первинні документи, зведені документи, реєстри синтетичної та аналітичної звітності, внутрішні контролюючі документи, фінансова та податкова звітність.

Основну методику перевірки розрахунків з податку на додану вартість можна надати у такій послідовності. Арифметично перевіряють підрахунки точності визначення розміру податкового кредиту та податкових зобов'язань. Проводять тестування надійності систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю розрахунків з податку на додану вартість на основі спеціально розроблених тестів. Перевіряють дотримання основних облікових принципів та правил обліку розрахунків з податку на додану вартість. За доцільності та необхідності надсилають запити та підтвердження для отримання у письмовому вигляді інформації від покупців, постачальників, банків. Здійснюють документальну перевірку для підтвердження облікових записів первинними документами, встановлення їх реальності. Проводять усне опитування, анкетування керівництва підприємства, його персоналу на основі заздалегідь розроблених переліків питань з метою ознайомлення з особливостями їх роботи та виконуваних ними функцій. Порівнюють та підтверджують записи за рахунками бухгалтерського обліку, на яких обліковуються розрахунки з податку на додану вартість підприємства. Використовують ретельну перевірку облікових записів, пов'язаних із визнанням та оцінкою податкових розрахунків, зроблених наприкінці звітного періоду та на початку наступного. Застосовують аналітичні процедури, які являють собою аналіз та оцінку отриманої інформації щодо обліку розрахунків з податку на додану вартість [3].

Отже, аудит податків, зокрема і податку на додану вартість – це процес перевірки та контролю за повнотою нарахування та сплати податків підприємством, незалежна експертиза ведення податкового обліку та складання податкової звітності підприємства. Від стану інформаційного

забезпечення аудиту податків залежить висловлення незалежної думки аудитора про достовірність податкової звітності в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законодавству України, а отже, формування думки аудитора про фінансовий стан підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Петрик О.А., Давидов Г.М., Редько О.Ю. Аудит оподаткування підприємств : навч. посіб. К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012 352 с.

2. Петрик О.А. Сутність аудиту оподаткування підприємств згідно з нормами Податкового кодексу України та порядок його організації. *Вісник НУ «Львів. політехніка»*. 2012. № 722. С. 190–196.

3. Меліхова Т.О. Економічне обґрунтування підвищення ефективності зовнішнього аудиту податків. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2010. Вип. 2. С. 131–135.

Ананевич Н.П.

здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Одним із найважливіших чинників подолання економічної кризи в суспільстві є вдосконалення системи оподаткування. Основним завданням аудитора є перевірка правильності обчислення та сплати обов'язкових платежів.

Серед вітчизняних науковців, які вивчали питання аудиту розрахунків з бюджетом за податками й обов'язковими платежами, можна віднести таких як Артюх О. В., Вишнеvsька І. А., Гуцаленко Л. В., Малишкін О. І., Фоміна Т. В. та інші. Водночас, питання аудиту розрахунків з податку на доходи фізичних осіб потребує додаткового вивчення, враховуючи особливості та зміни у законодавстві щодо окресленого податку.

Метою аудиту розрахунків за податком на доходи фізичних осіб згідно з МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту» полягає у висловленні незалежної думки аудитора щодо правильності розрахунків і відображення інформації у звітності підприємства щодо податку на доходи фізичних осіб [1].

Джерелами інформації для аудитора можуть бути:

1. Необлікові джерела даних, до яких належать кодекси, закони, нормативні акти, стандарти (положення) бухгалтерського обліку, а саме (1.1. Законодавчі акти: Кодекс законів України про працю, Податковий кодекс України (у частині розділу IV), Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг; 1.2. Адміністративні документи підприємства: накази про зарахування на посаду (звільнення з посади), контракти з робітником і роботодавцем, посадові оклади (ставки), накази про відрядження, надання відпустки, таблиці робочого часу, кредитні угоди з робітниками, інші документи у контексті завдання).

2. Облікові джерела даних, до яких належать форми звітності, реєстри обліку, первинні документи: форма № 1-ДФ, реєстри синтетичного обліку за рахунками 30, 31, 37, 64, 65, 66, 67, 68; реєстри аналітичного обліку за субрахунками 301, 302, 371, 372, 373, 375, 376, 641, 642, 652, 656, 661, 662, 663, 671, 672, 682; документи від третіх сторін, що підтверджують права працівників на виплати, доплати, соціальні пільги, первинні документи з підтвердженням витрат підприємства на користь працівників, первинні документи з підтвердженням перебування працівників на лікуванні або відпочинку, витрати яких компенсуються за рахунок підприємства [2, с. 193].

Аудит податку на доходи фізичних осіб доречно проводити в два етапи: по-перше - перевірка нарахування і обліку податку протягом звітного року; по-друге - перевірка декларації про оподатковуваний дохід, після чого перевіряються перерахування оподаткованого доходу з урахуванням суми податків, сплачених протягом року.

Аудитор, виходячи із власного професійного судження обирає сам методи перевірки податку на доходи фізичних осіб. Найбільш доцільними при такій перевірці є такі методи: індукція, дедукція, аналіз, синтез, конкретизація, моделювання, формалізація, вибіркоче спостереження, документальні перевірки.

Відповідно до МСА 500 [3] для перевірки форми № 1-ДФ варто використовувати такі аудиторські процедури: аналітичні процедури, перевірку записів та документів, повторні перерахунки тощо.

Згідно з МСА 200 всім аспектам аудиту властивий аудиторський ризик [4], так і для ділянки аудиту податку на доходи фізичних осіб, але його рівень не високий.

З метою підготовки аудиторського висновку, аудитору необхідно всі докази перевірки оформити в робочі документи, зміст і форми яких визначені в МСА 230 «Документація». Наприклад робочий документ аудитора «Вибірковий контроль правильності здійснення утримань із заробітної плати працівників» може містити інформацію у розрізі працівників підприємства (найчастіше - вибірково) щодо оподаткованого доходу, соціальних пільг та нарахування й утримання податку на доходи фізичних осіб.

Типові помилки, які можуть бути допущені при оформленні форми № 1-ДФ, є такими: арифметичні помилки при нарахуванні доходу; при

розрахунках податкових соціальних пільг; при утриманні податку на доходи фізичних осіб; при визначенні бази оподаткування; при застосуванні ставки податку.

Аудитор повинен надавати достатньо уваги при перевірці розрахунків за податками і платежами (від документального оформлення до своєчасності подання податкової звітності), використовувати систематизовану перевірку для надання високоякісних послуг. Спрощує та, одночасно, ускладнює аудиторську перевірку досліджуваної облікової ділянки те, що вона є повністю законодавчо регламентованою та мають місце виникнення значних штрафних санкцій за його порушення.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%201\(1\)](https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%201(1)) (дата звернення: 12.05.2020).
2. Аудит оподаткування підприємств : навч. посіб. / О.А. Петрик, Г.М. Давидов, О.Ю. Редько та ін.; К. : ДННУ “Акад. фін. управ ління”, 2012. 352 с.
3. Поняття й види аудиторських доказів (МСА 500) URL: http://proaudit.com.ua/audit/mijnarodni_standarti_auditu/ponyattya-i-vidi-auditorskix-dokaziv.html (дата звернення: 12.05.2020).
4. Міжнародний стандарт аудиту 230 "Аудиторська документація" URL: https://stud.com.ua/67119/audit_ta_buhoblik/mizhнародniy_standart_auditu_auditorska_dokumentatsiya (дата звернення: 12.05.2020).

Андрушко Р.П.

канд. екон. наук, доцент

доцент кафедри обліку та оподаткування

Мирончук З.П.

канд. екон. наук, доцент

доцент кафедри обліку та оподаткування

Львівський національний аграрний університет

м. Львів

ПЕРЕВАГИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Електронний документообіг з'явився як вигідна економічна і екологічна альтернатива паперовому. За допомогою інформаційних технологій компанії всього світу намагаються оптимізувати свою роботу, скоротивши витрати на діяльність, до того ж це швидко та зручно.

На даний час, проблеми впровадження електронного документообігу стосуються не лише відсутності методик, але й неузгодженості значної

кількості нормативно-законодавчих активів щодо роботи з електронними документами та відносин у сфері застосування інформаційних технологій [1].

Перехід із паперового документообігу на електронний - процес поступовий, починається він з вольового рішення керівництва. І час цього переходу залежить від масштабу та особливостей суб'єкта господарювання.

Тобто, суб'єкт господарювання має право використовувати у своїй діяльності документи в електронній формі при дотриманні норм Законів України № 851 і № 2155 [3], якими регулюються відносини, пов'язані з електронним документообігом і використанням електронних документів.

Електронний документообіг (обіг електронних документів) – сукупність процесів створення, обробки, відправлення, передачі, отримання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності і в разі необхідності з підтвердженням факту отримання таких документів (ст. 10 Закону № 851) [2].

Закон № 851 визначає електронний документ так: «це документ, інформація в якому зафіксована у формі електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити». Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму. Передача електронного документа може здійснюватися в електронній формі за допомогою засобів інформаційних або телекомунікаційних систем, а також шляхом передачі електронного носія (диска, флешки і т. д.), на якому записано цей документ.

Для впровадження електронного документообігу підприємство повинне самостійно розробити порядок такого документообігу, враховуючи як особливості ведення бізнесу (наприклад, порядок приймання вхідної кореспонденції, обробки, перевірки електронних документів), так і загальні для всіх законодавчі вимоги до створення, отримання, обробки та зберігання електронних документів.

У законодавстві України немає обмежень щодо використання на підприємстві єдиної програми, яка дозволяє створювати електронні документи. Так, для організації внутрішнього електронного документообігу підприємству достатньо придбати спеціальне програмне забезпечення для генерації електронних підписів.

Електронний документообіг в своїй основі має наступні переваги:

- оперативний доступ до документів;
- ефективне управління рухом документів;
- підвищення дисципліни та продуктивності праці;
- безпека і збереження документів;
- зниження фінансових витрат на документообіг і діловодство;
- удосконалення процедури підготовки, подачі, обліку та зберігання документів, їх аутентифікація, цілісність, конфіденційність і неспростовність;
- швидкий і надійний обмін електронними документами із партнерами, контрагентами та державними органами [5].

Звісно, це не весь перелік переваг.

При організації будь-якого документообігу рекомендуємо ввести для електронних документів такі додаткові реквізити: відмітку про користування документом із зазначенням посадової особи, яка відкрила документ, дати та часу користування; відмітку про зміну документа із зазначенням даних співробітника, дати та часу, а також інформації про те, що саме було змінено в документі; посилання на супровідні документи.

Електронний документообіг стосується не лише підприємств, а й органів державної влади. Так, у рамках реалізації Національної програми інформатизації передбачено створення інтегрованої системи е-документообігу, яка має забезпечити обіг документів та скоротити терміни підготовки і прийняття рішень органами державної влади.

У зв'язку з цим часто застосовується визначення терміну «електронне урядування», що не має чіткого визначення і передбачає можливість он-лайн оплатити штраф, зареєструвати бізнес або ж зайняти місце в електронній черзі на оформлення закордонного паспорта тощо [4].

Отже, розвиток сучасних інформаційних технологій та діюча законодавча база змусили підприємства та установи запроваджувати електронний документообіг. Електронний документообіг є системою, що матеріалізує процеси збирання, перетворення, зберігання інформації, а також покращує підготовку та прийняття управління рішень та контроль за їх виконанням. Впровадження інтегрованої системи електронного документообігу значно покращить ці процедури, тому її мета і роль як елемента електронного урядування вже у сьогоденні є надзвичайно важливими. Відтак, не виключаються проблеми і через ймовірність несанкціонованого доступу до інформації, некваліфікованих дій користувачів, технічних неполадок та вірусів.

Епоха XXI століття кардинально змінює підхід до ведення бізнесу та вимоги до обліку, документообігу, контролю, ділової комунікації і безлічі інших атрибутів, що аргументує необхідність цифрової трансформації економіки України.

Список використаних джерел

1. Андрушко Р.П., Лиса О.В. Актуальні питання електронного документообігу на підприємствах. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору»*. - Полтава: ПДАА, 27 березня 2018 р.- С.16-19.

2. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України від 22.05.2003р. N 851-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/851-15>.

3. Про електронні довірчі послуги. Закон України від 05.10.2017 р. №2155-VIII. <http://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>.

4. Клим Н.М., Грицак О.С. Оцінка ринку інформаційних технологій для забезпечення обліково-аналітичних задач підприємств України. *Економіка і Фінанси*. № 2. 2018. С.39-45.

5. <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-dokumentooborot-2-organizaciya-elektronno-dokumentooborota-na-predpriyatii>

Бойко Д.О.,

Кривко К.Г.

здобувачі вищої освіти 3 курсу,

обліково-фінансовий факультет,

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, старший викладач Костирко А.Г.

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Процес інформатизації у всіх сферах суспільного життя стимулював розвиток інформаційного ринку. Продукти цього ринку на сьогодні широко використовуються в економіці, зокрема в організації і ведення бухгалтерського обліку.

Управління певною економічною системою на будь-якому рівні підвищує вимоги до якості, обсягу, своєчасності і достатності інформації, одним із джерел якої виступає бухгалтерський облік. Це зумовлює вдосконалення практики ведення бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки та організації мережевого принципу взаємодії учасників обліково-фінансового процесу.

Питаннями інтеграції ІТ-інструментів у бухгалтерський облік в теорії і практиці займалися вітчизняні науковці, зокрема: С. Івахненко, В. Муравський, М. Палюх, І. Спільник, Л. Чижевська, Н. Шишкова та ін. Важливість даного етапу в еволюції бухгалтерського обліку обумовлена викликами суспільства, а питання його модернізації є предметом наукових дискусій.

Цифровізація в обліку – модернізація облікових процесів електронно-цифровими пристроями, засобами, системами; налагодження електронно-комунікаційного обміну інформацією між ними; побудова інтегральної взаємодії віртуального та реального середовища відображення бізнес-процесів [1].

Облікова методологія, принципи, процедури, змістовна спрямованість та характеристики інформаційного продукту, внутрішнє структурування, виділення видів обліку та їх інтегрування, ідентифікацію й систематизацію облікових об'єктів визначаються певними факторами розвитку обліку. До

таких факторів віднесено: прискорений розвиток електронного документообігу; виникнення нових об'єктів обліку; орієнтування на нефінансові цільові пріоритети; залучення до облікової системи нефінансової інформації; формування глобального інформаційного й телекомунікаційного середовища та пов'язаних з ним технологій і вимог інформаційної безпеки тощо [2].

Впровадження IT-інструментів і технологій в бухгалтерському обліку, перш за все, має забезпечити вирішення існуючих проблем в обліково-аналітичній системі на локальному і державному рівнях. У зв'язку з цим функції бухгалтерського обліку розширюються у напрямі консолідації менеджменту та IT-сервісів.

Поряд із визначенням перспектив не слід оминати увагою і ризики, які виникають при застосуванні IT-інструментів в бухгалтерському обліку. Серед загроз значної актуальності набуває тенденція зростання кіберзлочинності. Мінімізація впливу такої загрози може бути забезпечена використанням такого ефективного інструменту, як аудит інформаційної безпеки.

Результатом такого аудиту є незалежна і об'єктивна оцінка поточного рівня захищеності підприємства від загроз інформаційної безпеки. Поряд із оцінкою, результати аудиту можуть слугувати основою при формуванні стратегії розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки підприємства [3].

Розуміння об'єктивної необхідності вітчизняної цифровізації суспільства знайшло відображення на державному рівні в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. Одним із напрямів цифрового розвитку, який окреслено в Концепції, визначено розвиток цифрових компетенцій. Тому вміння користуватися технологіями стає однією із основних вимог до персоналу [4]. Відповідно процес цифровізації бухгалтерського обліку також потребує вдосконалення професійного рівня облікового персоналу у поєднанні із підготовкою фахівців, які тільки здобувають професійний рівень. Такі трансформації ставлять нові вимоги до освіти, яка має відповідати сучасним потребам ринку.

Окрім необхідності підвищення рівня кадрового потенціалу, залишається досить багато не вирішених питань, а саме: технічна і технологічна підтримка діджиталізації; юридичне узаконення операцій з електронної комерції тощо.

Отже, підвищення ефективності обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю суб'єктів господарювання базується на поєднанні технологічних новацій і облікових компетентностей облікового персоналу.

Список використаних джерел

1. Шишкова Н.Л. Перспективи IT-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2019/3/EV20193_146-159.pdf (дата звернення: 10.05.2020).

2. Спільник Ірина, Палюх Микола. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 1-2. С. 83-96.

3. Рой Я. В., Мазур Н. П., Складанний П. М. Аудит інформаційної безпеки – основа ефективного захисту підприємства. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. 2018. № 1. С. 86-93.

4. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018> (дата звернення: 08.05.2020).

Буганов О.В.

здобувач вищої освіти 5 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Мельник О. І.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ІТ-АУТСОРСИНГ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогодні більшість суб'єктів господарювання проводять свою діяльність з використанням комп'ютеризованої форми ведення бухгалтерського обліку. Її застосування має не лише багато переваг, а й деякі недоліки. Так, в процесі інформатизації суспільства та поширення інформаційно-комунікативних технологій власникам підприємств потрібно перейматися інформаційною безпекою своєї установи, захищаючи облікову інформацію. Щоб забезпечити ефективну діяльність, керівникам потрібно налагодити інформаційну інфраструктуру підприємства, аби уникнути кібератак чи втрати даних через непередбачувані поломки. Для цього можна залучити ІТ-аутсорсинг, який допоможе налаштувати системи захисту облікової інформації.

ІТ-аутсорсинг – це часткова чи повна передача функції з обслуговування інформаційної інфраструктури підприємства-замовника спеціалізованій компанії. Її діяльність спрямована на:

– управління інформаційними системами щодо захисту економічної інформації;

– впровадження інформаційних баз даних, систем управління та обліку;

– проведення аудиту ІТ-інфраструктури підприємства-замовника;

– модернізація та обслуговування ІТ-систем;

– виявлення та усунення насправностей;

– відновлення даних при збої в роботі обладнання і програмного забезпечення;

- аутсорсинг бізнес-процесів;
- системна інтеграція [1, 2, 3].

Більш детально зупинимося на управлінні системами захисту облікової інформації підприємства, оскільки ця проблема є достатньо актуальною в сучасних умовах господарювання.

Обліковою інформацією є вся інформація, що зберігається та підлягає обробці в бухгалтерській службі підприємства. Вона може зберігатися такими способами:

- на електронних носіях комп’ютерної техніки;
- на електронних сховищах;
- на фізичних носіях в архівах.

Організувати захист та безпеку даних в бухгалтерській службі можна при забезпеченні комплексу організаційних, технічних заходів та кадрової роботи (рис. 1), що буде спрямована на збереження комерційної таємниці та належного контролю роботи облікових працівників.

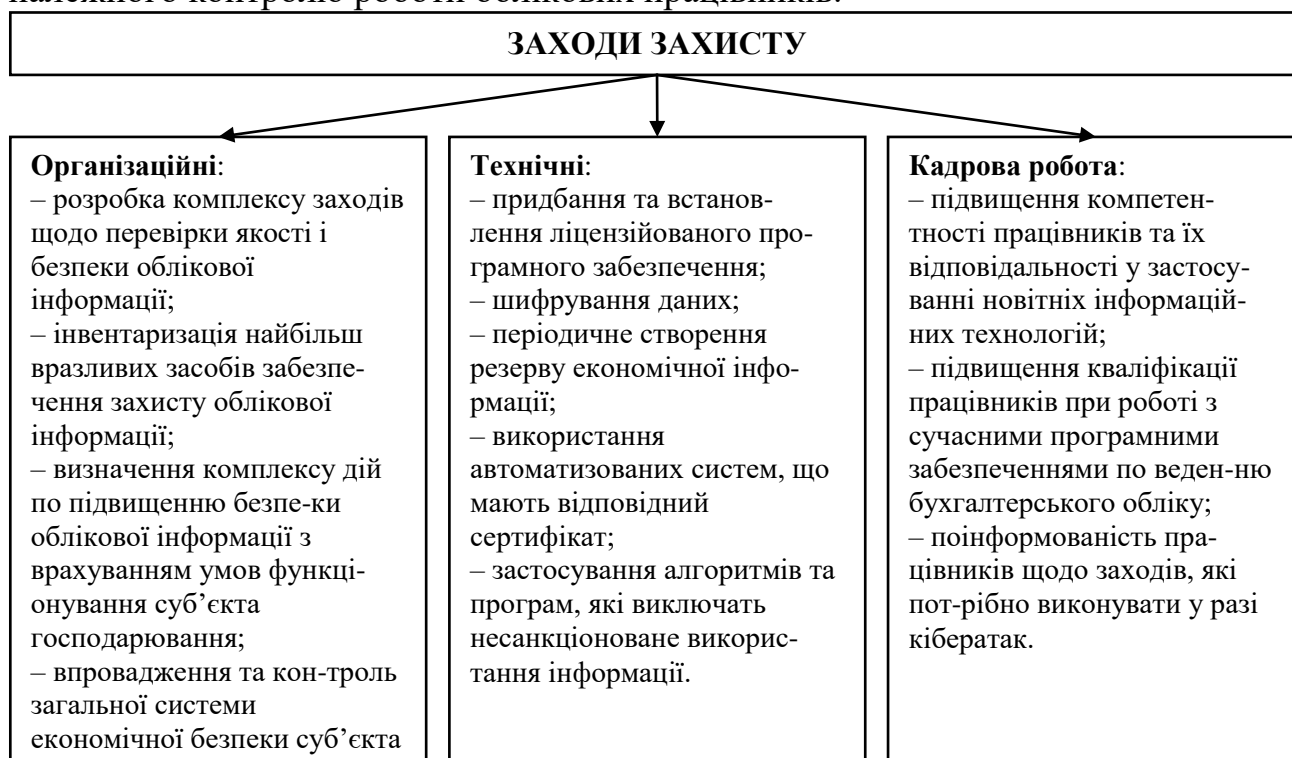

Рисунок 1 – Заходи щодо захисту облікової інформації підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [4, 5, 6]

За допомогою фахівців сфери ІТ-аутсорсингу на суб’єкті господарювання можуть бути сформовані певні принципи, що унеможливлуватимуть неправомірне втручання в базу даних підприємства:

- підтримка програмного забезпечення (контроль за відсутністю неавторизованої зміни програм і прав доступу до них);
- охорона конфіденційної інформації (неухильне виконання персоналом бухгалтерської служби правил дотримання конфіденційності);

– ефективний контроль доступу до облікових даних (запровадження обмежень користувачів при роботі з цінною обліковою інформацією) [3].

Залучивши ІТ-аутсорсинг, суб'єкту господарювання пропонується трирівнева система управління обліковою інформацією для її захисту (табл. 1).

Таблиця 1 Засоби підвищення безпеки облікової інформації

Перелік засобів	Зміст
Перший рівень управління обліковою інформацією	
Ідентифікація, оцінка загроз	Джерела витоку та втрати інформації, окреслення кола можливих форс-мажорних загроз
Інвентаризація ресурсів	Інвентаризація інформаційних, програмних та фізичних ресурсів, які забезпечують якість облікової інформації
Контроль ризиків, які загрожують безпеці облікової інформації	Виявлення груп потенційних навмисних (шахрайство) і ненавмисних помилок в обліку
Ризик-орієнтоване керування обліковою інформацією	Керування обліковою інформацією, виходячи з принципів її ефективного захисту і зберігання
Другий рівень управління обліковою інформацією	
Моніторинг чинників загроз інформаційній безпеці	Контроль окремих випадків витоку чи втрати інформації; навмисного чи ненавмисного перекручення інформації; форс-мажорних обставин, що впливають на стан облікової інформації
Формування елементів системи протидії загрозам	Визначення переліку превентивних дій попередження, профілактики, протидії безпековим загрозам щодо облікової інформації
Розробка положень, політики і процедур в рамках системи безпеки облікової інформації	Регламентация і адміністрування системи безпеки облікової інформації
Третій рівень управління обліковою інформацією	
Контроль за дотриманням вимог безпеки облікової інформації	Моніторинг на постійній основі з наступним коригуванням дій
Оцінка операційної ефективності заходів	Проведення заходів повинно бути економічно доцільним (витрати не повинні перевищувати ефект)

Джерело: побудовано автором на основі [4]

Отже, дослідивши особливості залучення ІТ-аутсорсингу для захисту облікової інформації, обґрунтовано, що підприємство повинно перейматися безпекою своєї облікової інформації, оскільки вона є невід'ємною частиною системи управління.

Список використаних джерел

1. Що таке ІТ-аутсорсинг? URL: <https://bit.ly/2T0XEDg> (дата звернення: 11.05.2020).
2. ІТ-аутсорсинг. URL: <https://bit.ly/2Lp8y1s> (дата звернення: 11.05.2020).
3. ІТ-аутсорсинг. Обслуговування. URL: <https://bit.ly/2Tfaqyr> (дата звернення: 11.05.2020).
4. Засоби підвищення керованості безпекою облікової інформації. URL: <https://bit.ly/2AhwNwd> (дата звернення: 12.05.2020).
5. Захист облікової інформації та кібербезпека підприємства. URL: <https://bit.ly/364AFNf> (дата звернення: 12.05.2020).
6. Система захисту облікової інформації. URL: <https://bit.ly/2Lp8puV> (дата звернення: 12.05.2020).

**Василенко М.Ю,
Охота Н.В.**
здобувачі вищої освіти 3 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
д-р екон. наук, професор Вишневська О.М.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Глобалізаційні процеси та явища спонукали до підвищення ролі природоохоронних заходів у подальшому розвитку світу. З метою ефективного вирішення цієї проблеми на практиці потрібно впроваджувати нові інструменти природоохоронного регулювання. Одним з таких інструментів є екологічний аудит, який може істотно впливати на екологічну ситуацію, у першу чергу, на локальному рівні – на рівні окремих промислових об'єктів й територій.

Актуальність екологічного аудиту полягає у тому, що екологічний аудит є необхідною за міжнародними стандартами стадією оцінки потенційних ризиків, обов'язковою процедурою визначення вартості підприємств, що приватизуються, маркетингових досліджень конкурентоспроможності продукції, ефективним інструментом узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів держави у контексті гарантування екологічної безпеки.

З 70-х років екологічний аудит поступово розвивався у США, Канаді, Німеччині, Великобританії, країнах ЄС. Протягом останніх десяти років в цих країнах розроблено концепції екологічного аудиту, прийнято національні стандарти і нормативно-правові акти у цій сфері. Вперше екологічний аудит почав використовуватися з метою здійснення контролю за діяльністю великих промислових корпорацій на території США. Великі промислові корпорації поставили свої підприємства під внутрішній контроль з метою оцінки, чи не є вони джерелом негативного впливу на навколишнє середовище. Задачею екологічного аудиту було інформування правління корпорації й акціонерів про заходи для дотримання діючого природоохоронного законодавства і про ризик можливих аварій, з погляду впливу на навколишнє середовище [1].

Питання з формування теоретичних, методологічних, організаційних та економічних основ екологічного аудиту було розглянуто у роботах таких вчених, як: Т.П. Галушкіна, О.Ю. Дроздова, О.М. Заєць, О.А. Літвак, С.М. Літвак, Л.І. Максимів, В.М. Навроцький, А.А. Садеков, Ю.М. Саталкін, Г.П. Серов, В.Л. Сидорчук і В.Я. Шевчук та інші.

Нормативно-правові засади проведення екологічного аудиту в Україні обумовлено Законом України «Про екологічний аудит». Відповідно до статті 1 Закону України «Екологічний аудит — є документально оформлений,

системний, незалежний процес оцінювання об'єкта екологічного аудиту, що включає збирання і об'єктивне оцінювання доказів для встановлення відповідності визначених видів діяльності, заходів, умов, системи екологічного управління та інформації з цих питань вимогам законодавства України про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту» [2].

Відповідно до чинного законодавства розрізняють внутрішній та зовнішній, обов'язковий та добровільний екологічний аудит. Внутрішній екологічний аудит об'єкта проводиться на замовлення його власника чи органу управління для власних потреб. Внутрішній екологічний аудит підприємства включає: аналіз внутрішнього контролю керування виробничим процесом, оцінку слабких сторін і неполадок контрольного устаткування, облік ризику для навколишнього середовища обстежуваного об'єкта, збір доказів практичної ефективності внутрішнього екологічного контролю, оцінку зібраних матеріалів для визначення недоліків системи заходів, з охорони навколишнього середовища, представлення звіту про результати екологічного аудиту. На основі висновків екологічного аудиту розробляється план дій, що уточнює сукупність коригувальних заходів. Використання внутрішнього екологічного аудиту є вагомою перевагою у розвитку на локальному рівні з огляду на необхідність збереження довкілля та забезпечення сталого розвитку територій.

Зовнішній екологічний аудит проводиться на замовлення інших зацікавлених сторін (потенційні покупці об'єкта, що приватизується або виставляється на продаж – для визначення реальної вартості об'єкта з урахуванням його екологічних характеристик). Зовнішній екологічний аудит носить більш примусовий характер, але також надає можливість коригувати управлінські рішення на локальному рівні з метою збереження довкілля.

Добровільний екологічний аудит здійснюється стосовно будь-яких об'єктів на замовлення як власника (органу управління) об'єкта, так і іншого зацікавленого суб'єкта. Обов'язковий екологічний аудит здійснюється на замовлення зацікавлених органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування щодо об'єктів або видів діяльності, які становлять підвищену екологічну небезпеку, відповідно до переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. Відповідно до законодавства обов'язковий екологічний аудит в Україні проводиться у випадках: банкрутства, приватизації, передачі у концесію об'єктів державної і комунальної власності, передачі або придбання в державну або комунальну власність, передачі в довгострокову оренду об'єктів державної або комунальної власності, створенні на основі об'єктів державної і комунальної власності спільних підприємств, екологічне страхування об'єктів тощо [2].

Незалежно від виду аудиту, основною метою при його проведенні є: контроль вірогідності наданої підприємством екологічної інформації, перевірка відповідності об'єкта екологічним вимогам, оцінка існуючої

системи керування навколишнього середовища і здоров'я працівників, оцінка ризиків від регульованих і не регульованих впливів на середовище [3].

Отримана інформація повинна виступати базовою основою прогнозування, коригування, прийняття відповідних управлінських рішень з метою нейтралізації екологічних загроз та збереження довкілля. Екологічний аудит в Україні не повинен проводитися лише з метою забезпечення виконання законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища. Екологічний аудит повинен бути добровільною ініціативою суб'єктів, діяльність яких пов'язана з використанням природних ресурсів. Відповідно до чинного законодавства екологічний аудит повинен проводитися за вимогами державних органів або за ініціативою підприємства при необхідності модернізації виробничого або суто технологічного процесів, для отримання обґрунтованих рекомендацій з раціонального природокористування й охорони навколишнього середовища.

Прийняття Закону України «Про екологічний аудит» є важливим кроком у напрямку адаптації до міжнародного екологічного права. Закон є ваговою потребою часу, передбачає реалізацію механізмів управління навколишнім природним середовищем, надає можливість організувати екологічні перевірки на локальному рівні [4].

Екологічний аудит розглядається як вид підприємницької діяльності, спосіб оцінки впливу господарюючого суб'єкта на довкілля, форма контролю, інструмент управління, механізм управління природоохоронною діяльністю. Важливою передумовою результативності заходів є чітке формулювання вимог до екологічного аудиту, що включають документальне оформлення, системність, періодичність, незалежність.

Екологічний аудит доцільно запроваджувати як громадську ініціативу, для окремих об'єктів й видів діяльності, які становлять підвищену екологічну небезпеку. Запровадження екологічного аудиту, використання інформації для коригування управлінських рішень з метою збереження довкілля, є складовою гарантування безпеки територій.

Список використаних джерел:

1. Літвак С.М., Рижков С.С, Скороходов В.А. Екологічний менеджмент і аудит: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал". 2006. С.200.
2. Про екологічний аудит : Закон України від 24 червня 2004 р.№ 1862-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1862-15> (дата звернення 04.05.20).
3. Заєць О.М. Екологічний аудит в Україні. *Управління розвитком*. 2011. №2(99). С.44-45.
4. Дроздова О.Ю. Актуальні питання впровадження та розвитку екологічного аудиту в Україні. Екологічний менеджмент у загальній системі управління: Шоста щорічна Всеукраїнська наукова конференція. Суми : ВД СумДУ. 2006. С.190.

Гнатишин Л.Б.

докт. екон. наук, доцент,
в.о. професора кафедри обліку та оподаткування

Прокопишин О.С.

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування

Коновал М.О.

студент групи Ен-31,
факультет механіки та енергетики
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Проблема зі створенням ефективної інформаційної системи стає дедалі значущішою. Тому належно систематизована облікова інформація, яку застосовують у керуванні стратегічним розвитком організації, надзвичайно цінна.

Цифрова епоха змінює підхід до ведення бізнесу, а також вимоги до використовуваних інформаційних технологій: систем управління маркетингом, продажів і сервісів; телефонії й месенджерів; систем документообігу й управління персоналом; облікових систем і безлічі інших корпоративних додатків [1].

Із стрімким розвитком цифрових трансформацій сьогодні зростають вимоги до наявності цифрових навичок у бухгалтерів, аби забезпечити належну їхню роботу на цифрових місцях праці. Це натомість безпосередньо впливає на організацію підготовки спеціалістів з обліку й оподаткування, якою передбачено забезпечення отримання ними певних компетенцій. Окрім того, із розвитком цифрової культури на підприємстві змінюється й фахова культура бухгалтера стосовно нових моделей його поведінки. В Україні ж донедавна не було навіть власної «цифрової» стратегії чи плану дій. Лише 17.01.2018 р. Кабінетом Міністрів України ухвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затверджено план заходів з її реалізації [2].

У контексті економічних перетворень цифровізація – «насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір» [2], має на меті перенесення в електронний простір різних явищ, процесів, об'єктів, таких як попит і пропозиція, документообіг, різні моделі управління, товари, послуги, тобто все широкомасштабне функціонування господарюючого суб'єкта.

Бухгалтерський облік є частиною загальної інформаційної системи, яка перетворює первинні дані, зафіксовані в документах, на продукт для

управління. Таким продуктом є оброблена інформація, яка має властивості товару. З цієї точки зору, бухгалтерський облік є засобом виробництва товару особливого роду – інформації, яка має вартість, собівартість, ціну та інші категорії товарного виробництва [3].

В умовах цифрової економіки бухгалтерський облік, зберігаючи свою актуальність і запит створеного продукту, повинен стати чіткою складовою системи отримання, обробки й передачі економічної інформації. Інакше він підлягає суттєвому ризику «розчинитися» в сучасних електронних інформаційних системах, що динамічно розвиваються і розширюють сферу свого застосування [4].

Істотним кроком уперед для України стала власне ідея цифровізації документообігу.

Електронний документообіг (обіг електронних документів) – сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та в разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів [5].

Як бізнес-клієнти, так і пересічні покупці, сьогодні розраховують на індивідуальний онлайн- і офлайн-зв'язок разом з персональними, мережевими продуктами, пропозиціями й послугами, послуговуючись проаналізованим істотним обсягом даних. Через це виникла потреба впроваджувати електронний документообіг (ЕДО), в основу якого покладено електронний документ. Без наявності ЕДО, з його прискореним обертанням грошових коштів та заощадженням ресурсів, важко уявити цифровізацію в бухгалтерському обліку. Документація в бухгалтерському обліку – спосіб початкової реєстрації даних.

Упроваджуючи електронний документообіг, підприємство передусім зобов'язане знайти найкомфортніший продукт, що не спричинить глобальні зміни щоденних процесів, не призведе до колапсу, а забезпечить якнайпростіший і якнайкомфортніший перехід на нову форму взаємозв'язку для співробітників і клієнтів. Таке рішення має забезпечити легку інтеграцію з внутрішньою ІТ і фінансовою системами організації. Логічно, що єдиний програмний продукт не стане однаково вигідним і для корпорації, і для малого бізнесу, позаяк вони послуговуються відмінними критеріями, обираючи форму електронного документообігу.

Електронний документообіг – це процеси з роботи з документацією підприємства чи установи у цифровому варіанті. Файли й цифрові таблиці замінюють аркуші формату А4; електронний цифровий підпис та інші інструменти верифікації – традиційні підписи й чорнильні печатки. Усі юридичні особи, будь-яких форм власності, обсягів, діяльній сфери, мають справу з документами.

Розвиток електронного документообігу дуже стрімкий, тож паперова документація швидко відійде в минуле, як і кнопкові телефони. Цінність та ефективність цифрових технологій передусім оцінив великий бізнес, що

містить глибоку експертизу й достатні фінансові й кадрові ресурси для впровадження. Такі компанії завжди попереду щодо цифровізації документообігу й закликають до цього решту учасників ринку. Попри це, документообіг не є дорогим і недоступним рішенням для малого й середнього бізнесу. Навпаки, МСБ легше перейти на цифрові технології, позаяк налаштування хмарних і коробкових систем для їхніх потреб відбувається оперативно. Нині в обліковій системі підприємства будь-який документ можна створити в електронному варіанті, відтак перенести на паперовий носій, а отримувач ще раз його оцифрує. Необхідно впровадити глобальний leap-менеджмент: позбутися зайвих дій, замінивши їх на технологічні рішення.

Цифрові технології в модернізації бухгалтерського обліку дадуть змогу процес його ведення для підприємств зробити конкурентоспроможним, ефективнішим та якіснішим, спростити та здешевити його. Цифрові перетворення, якими передбачено застосування цифрових технологій у бухгалтерському обліку, – джерело інноваційності й поступу, іншої моделі його ведення й перетворення фаху бухгалтера з обслуговувального на управлінський, а його діяльності – на інтелектуальнішу, продуктивнішу тощо.

Упровадження електронного документообігу забезпечить покращення всієї системи бухгалтерського обліку, передусім деяких аспектів діяльності, а також систематизацію даних про діяльність через звітність. Необхідно розширювати зміст облікової інформації за рахунок нефінансових вимірів роботи підприємства, а саме соціальної відповідальності, екологічної безпеки бізнесу, організаційного, інноваційного, людського, репутаційного капіталів, стратегії та якості управління, що показує як внутрішні, так і зовнішні процеси. Сучасні інформаційні, передусім цифрові технології, істотно змінюють методологію й методику бухгалтерського обліку, вносячи зміни в елементи методу, уточнюючи їхню типологію, даючи змогу розширюватись і модернізуватись.

Список використаних джерел:

1. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf дата звернення 14.05.201

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Електронний ресурс] / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.

3. Кулинич М. Б. Оцінка ефективності обліково-аналітичного забезпечення доходів і витрат. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2011. № 4. С. 53–54.

4. Одинцова Т. М., Рура О. В. Развитие видов, объектов и методов бухгалтерского учета в условиях цифровой экономики и информационного

общества. Научно-технические ведомости СПбГПУ. Экономические науки. 2018. Т. 11, № 4. С. 120–131.

5. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С. Організація обліку: навч. посіб. / 2-ге вид., перероб. і допов. Львів: Магнолія 2006, 2016. С. 153–154.

Демчишин В.Д.
здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
канд. екон. наук, доц. Чебан Ю.Ю.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

СТАН ТА РОЗВИТОК АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Стан розвитку аудиторської діяльності в Україні не в усіх аспектах відповідає вимогам сьогодення. Євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні, потребують удосконалення законодавства з аудиту, визначення шляхів вдосконалення національної системи аудиту, зміцнення його статусу і зростання значущості в умовах євроінтеграції. Європейські підходи спрямовані на формування прозорості і суспільно підконтрольної інституціональної моделі, системи забезпечення якості аудиторських послуг та прозорість діяльності аудиторів [1].

На думку аудиторів-практиків, аудиторський ринок потерпає від змін, які відбуваються в країні, який свідчить, що аудиторський ринок функціонує і трансформується внаслідок дії низки факторів, зокрема: кризові явища у суспільстві; посилення вимог до аудиторської професії з боку регуляторів; недосконалість законодавчої бази, не зважаючи або ж, навпаки, зважаючи на прийняття нового закону; відсутність довіри користувачів до якості і достовірності аудиторських послуг; відсутність механізму формування цін на аудиторські послуги; відсутність покарань за недостовірну інформацію у звітах аудиторів; недостатня кількість висококваліфікованих аудиторів; зниження платоспроможності замовників аудиту; повільний розвиток ринку аудиторських послуг тощо.

Погоджуємося, що для підвищення цінності аудиту, впровадження та функціонування системи забезпечення якості аудиторських послуг, удосконалення професійних знань практикуючих бухгалтерів, зростання ринку аудиторських послуг та забезпечення визнання важливої ролі аудиторської професії в нашому суспільстві необхідні постійний моніторинг та розробка рішень щодо питань, пов'язаних із функціонуванням системи аудиту в Україні [2].

Підтвердженням повільного розвитку ринку аудиторських послуг за період становлення аудиторської діяльності в Україні є огляд та аналіз

основних його етапів. Так, перший, 1987-1992 рр., характеризується виникненням приватної власності, а також прихід в Україну компаній з іноземним капіталом, що сформувало потребу в нових, незалежних від держави, форм контролю. Почали створюватися перші аудиторські компанії, діяльність яких була під значним контролем держави. Другий, 1993-1998 рр., характеризується значним зменшенням державного контролю за національною економікою, ліквідацією контрольно-ревізійних відділів при міністерствах і відомствах. Значна частина колишніх ревізорів почали займатися власною аудиторською практикою. В цей період з прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність» в Україні розпочалося формування нормативно-правової бази аудиту. Вимога проведення обов'язкового аудиту при поданні фінансової звітності для більшості підприємств у цей період обумовило значний попит на цей вид діяльності. А відсутність вимог до проведення аудиту, а також відсутність належного державного і громадського контролю за якістю аудиторських послуг призвело до надання формальних аудиторських послуг. Третій, 1999-2003 рр. Скасування обов'язкового проведення аудиту, а також фінансова криза 1998 року призвели до суттєвого зменшення попиту на аудиторські послуги, з іншого боку, недосконалість українського законодавства у сфері оподаткування і підприємництва, а також посилення податкового контролю, сформувала новий попит до послуг фахівців у сфері оподаткування, обліку та регулювання підприємницької діяльності. Це та дискредитація вітчизняних аудиторів у попередній період призвела до посилення монопольного становища представників Великої п'ятірки та інших іноземних аудиторських компаній. Цей період характеризується прийняттям національних нормативів аудиту, що були розроблені відповідно до міжнародних. Четвертий, 2004-2009 рр. Визнання України як країни з ринковою економікою, відкриття своїх ринків відповідно до вимог Світової організації торгівлі, прихід іноземних інвестицій, зокрема, банківського іноземного капіталу стали економічними передумовами росту аудиторської діяльності в Україні. Важливу роль відіграло прийняття як національних стандартів Міжнародних стандартів аудиту. Цей період характеризується підвищенням якості аудиторських послуг, посиленням питомої ваги вітчизняних компаній на ринку аудиторських послуг в Україні, зростає обсяг надання супутніх аудиторських послуг. П'ятий, 2010-2015 рр. Фінансова криза 2008-2009 рр. суттєво вплинула на національну економіку України, що призвело до зменшення попиту на аудит, разом з тим спостерігається зростання попиту на супутні послуги консультування, аутсорсинг бухгалтерських послуг [3]. Додаємо, що у наступний, шостий період, який триває до сьогодні, особливих змін у розвитку аудиторської діяльності не відбувалося до прийняття нового аудиторського закону, який змінив не лише структуру управління аудиторської діяльності, а й значну частину організації її в Україні.

Слід зазначити, що сучасні аудитори та аудиторські фірми мають бути компетентними в питаннях методології складання фінансової звітності на

основі МСФЗ, бо від розуміння її принципів господарюючими суб'єктами залежить якість аудиторської перевірки. На жаль, сьогодні в Україні немає необхідного числа аудиторів, що мають достатню кваліфікацію для перевірки фінансової звітності, складеної за МСФЗ. Саме тому підприємства повинні з повною відповідальністю підходити до вибору аудиторської фірми [4].

Отже, для підвищення цінності аудиту, впровадження та функціонування системи забезпечення якості аудиторських послуг, удосконалення професійних знань молодих спеціалістів, зростання ринку аудиторських послуг та забезпечення визнання важливої ролі аудиторської професії в нашому суспільстві необхідні постійний моніторинг та розробка рішень щодо питань, пов'язаних із функціонуванням системи аудиту в Україні.

Список використаних джерел

1. Білоцерківський, О.В. Аналіз можливостей використання фінансового аутсорсингу на підприємствах України [Текст] / О. В. Білоцерківський, Ю. Ю. Чудновець // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі : проблеми теорії та практики. 2010. № 1(9). С. 39-49.
2. Гончарук В. В. Аудит в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Управління розвитком*. 2013. № 7 (128). С. 127-128.
3. Редько О. Ю. Генезис аудиту в Україні — між вчора та сьогодні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 4. С. 7-14.
4. Долбнєва Д.В. Сучасний стан і напрями удосконалення аудиторської діяльності в умовах європейської інтеграції України та застосування міжнародних стандартів. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 72–76.

M. Dubinina,
Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Accounting and Taxation,
O. Trum,
applicant for higher education of Accounting and Finance faculty
Mykolaiv National Agrarian University,
Mykolaiv

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF IT-MODERNIZATION OF ACCOUNTING

Transformation of the content of accounting theory and accounting practices due to the development of information and computer technology, mathematical modeling, modernization economic process management systems. The existence of a demand for a single information space is becoming a sign of the digital age. Thus, the trajectory of accounting should embody the achievements of modern digital technologies, basic and applied science.

Consolidation of IT function with the main ones requirements for the development of terminological and content-practical basis of accounting accounting

is able to provide information modernization of modern economic processes. Ukraine's accession to leading organizations and projects in the field of electronic interaction of information resources and development interoperability [1] indicates the formation of the state demand for the transformation of both the terminological core of accounting and the system of professional practices and technologies. And it's not easy about automation of already existing mechanisms building an accounting system. Data collection, description, storage and processing in the digital age the economy is modified and becomes logical a combination of modern scientific developments within the accounting information system.

Understanding the continuity of integrating IT tools and technologies into accounting accounting, digitization of socio-economic relations causes significant interest of scientists in theoretical principles and practical aspects of these processes. In particular, Kancedal N., Popovich, M. S. [2], Kraus N. M., Plaksienko V., Nazarenko I. M. [3], Klyoba L. G. in various respects raise the issue of modernization of accounting processes. However, most scientific publications relate to certain areas of transformation, modernization of methodology and practice.

Theory and practice of accounting accounting, the profession of accountant in general are evolving and changing in modern conditions integration with IT technologies. Representatives professions must have the tools and competencies to be competitive in digital socio-economic environment. Financial services, including accounting, will develop and become more dependent on IT technologies, as evidenced by the policy of government. Yes, Ukraine has joined the EU Interoperability Program Solutions for European Public Administrations 2 (ISA), e-CODEX, e-Invoicing projects, an also the Single Digital Gateway initiative [4].

Ensuring the electronic interaction of state information resources and the development of interoperability is a major challenge for development of e-government in Ukraine.

Information becomes the main source competitiveness. Data collection, description, storage and processing allows you to get valuable information for use in economic processes. But the use of digital thinking is not exclusively focused on new technologies. More value acquires the ability of a specialist to evaluate, synthesize analytical and strategic conclusions offers. Therefore, it can be effective the very combination of technological innovations (blockchain, artificial intelligence, BigData) and accounting competencies.

Actualization of digital transformation accounting in the future only will grow, because the use of IT innovations allows to solve new problems, modernize the concepts of information processing and transmission, increases efficiency accounting processes. Added to the usual functions of accounting and reporting is the need to consolidate management processes and IT services. As a result, the quality of information support of individual departments and users will increase, united by a single digital platform.

Qualitative development of digital services in accounting aims not only to minimize the human factor in decision-making, but also to obtain timely quality

information about processes. At the same time, digitalization is a tool for creation and implementation and enjoying the benefits of an IT-enhanced accounting system.

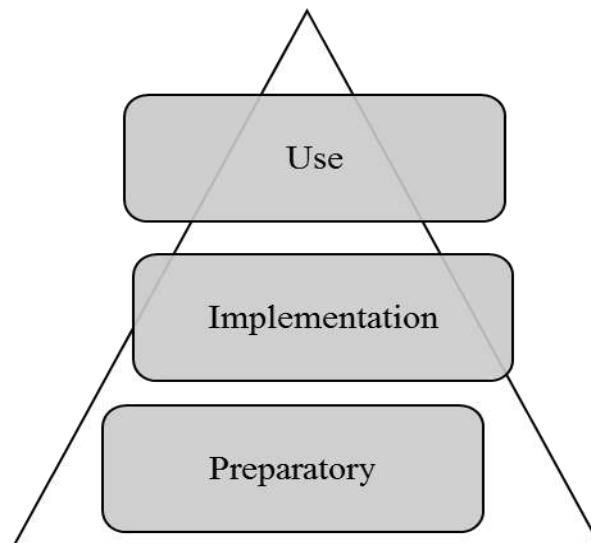

Figure 1 – Stages of IT modernization of accounting

Source: created by the author [3].

The preparatory stage allows you to install general purpose and local tasks, evaluate scope and restrictions on implementation – technological in the first place.

The implementation phase involves obtaining a synergistic effect from improving the organizational structure and document flow, streamlining interactions in accounting system with details of protocols and accounting standards.

The stage of use is characterized a combination of professional aspects of accounting and IT infrastructure outlines prospects in solving fraud problems, distorting information about the economic reality, satisfying the interests of individual users in quality information about internal and external processes of the subject of management.

In the period of digital transformation of socio-economic relations conservatism of accounting no should stand in the way of innovative, formalized, dynamic, focused information needs of the user to change theoretical and practical nature.

The digital transformation of accounting is becoming mandatory and important step for efficient operation organizations subject to financial investments, cultural and professional competence changes.

It is established that digitalization is taken into account – modernization of accounting processes by electronic-digital devices, means, systems; establishment of electronic communication of information between them; building an integrated interaction of virtual and real business process display environment. Information and communication and digital technologies provide an opportunity to intensify control and accounting and management processes.

Thus, high-quality IT modernization accounting will not only create a single information space, but will also improve the quality of governance at all levels. At

the same time, the emphasis will be shifted to issues that will require their own judgment accountant: complex atypical operations, effective internal control mechanisms, analytics and forecasting, evaluation.

List of used literature

1. Digitalisation in Accounting (2017.) Retrieved from <https://home.kpmg/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2017/digitalisation-in-accounting-en-2017-KPMG.pdf>

2. Popovych, M. S. (2017). Zastosuvannia NFC tekhnolohii v bukhhalterskomu obliku. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu, 1 (49), Vol.1, 351-355.

3. Plaksiienko, V. Ya., & Nazarenko, I. M. (2018). Bezpaperova bukhhalteriia: pryznachennia, kharakterystyka skladovykh ta kliuchovi aspekty. Ahrosvit, (9). Retrieved from http://www.agrosvit.info/pdf/9_2018/5.pdf

4. Kabinet Ministriv Ukrainy (2018). Kontseptsiia rozvytku tsyfrovoi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky [The Concept of Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018-2020] Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018>.

Живченко К.В.

здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Аудиторські організації та аудитори-підприємці можуть надавати аудиторські послуги відповідно до вимог зазначених у чинному законодавстві – від консультаційних послуг до надання пояснень у сфері оподаткування.

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудиторські послуги – це аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту [2].

Суб'єкти аудиторської діяльності можуть надавати також неаудиторські послуги, за умови що надання даних послуг не загрожує незалежності аудитора. Відповідно до вище зазначеного закону України до таких послуг належать [2]:

1) складання податкової звітності, розрахунку обов'язкових зборів і платежів, представництва юридичних осіб у спорах із зазначених питань;

2) консультування з питань управління, розробки і супроводження управлінських рішень;

3) ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності;

4) розробка та впровадження процедур внутрішнього контролю, управління ризиками, а також інформаційних технологій у фінансовій сфері;

5) надання правової допомоги у формі: послуг юрисконсульта із забезпечення ведення господарської діяльності; ведення переговорів від імені юридичних осіб; представництва інтересів у суді;

б) кадрове забезпечення юридичних осіб у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та фінансів, у тому числі послуги з надання персоналу, що приймає управлінські рішення та відповідає за складання фінансової звітності;

7) послуги з оцінки;

8) послуги, пов'язані із залученням фінансування, розподілом прибутку, розробкою інвестиційної стратегії, окрім послуг з надання впевненості щодо фінансової інформації, зокрема проведення процедур, необхідних для підготовки, обговорення та випуску листів-підтверджень у зв'язку з емісією цінних паперів юридичних осіб.

Відповідно до змісту аудиторських послуг їх поділяють на сумісні та несумісні.

Сумісними послугами вважаються: організація бухгалтерського обліку; аналіз господарської та фінансової діяльності; представлення інтересів економічного суб'єкта перед третіми особами; проведення семінарів для спеціалістів, підвищення їх кваліфікації та навчання персоналу організації; консультаційні послуги та інші [1].

Несумісними послугами є ведення бухгалтерського обліку; складання податкових декларацій; відновлення бухгалтерського обліку, наприклад, після банкрутства підприємства; складання фінансової звітності тощо [1].

До надання супутніх аудиту та інших послуг кожна держава відноситься по різному. Наприклад, у Франції аудиторам заборонено надавати клієнту якусь послугу, окрім аудиту, зокрема консультування, перевірку окремих аспектів обліку чи оподаткування. Ці види діяльності вважаються загрозою незалежності аудитора, оскільки будь-яку консультацію можна розглянути, як здійснення впливу на професіональне судження бухгалтера й дані обліку, які аудитор згодом перевірить, а будь-яке побажання клієнта можна трактувати як спробу втрутитися в аудиторські процедури.

Погоджуємося з думкою значного кола обліковців, що Кодекс професійної етики аудитора потребує доопрацювання, особливо в частині відповідальності аудиторів та аудиторських фірм перед замовниками аудиторських послуг. Також, на думку, багатьох підприємців одним із реальних та важливих способів покращення якості аудиторських послуг є підвищення відповідальності аудиторських фірм та аудиторів.

Для подолання проблеми зниження обсягів виручки, на наш погляд, необхідно розвивати супутні аудиту послуги, які в багатьох випадках ініціативного аудиту можуть замінити його та навіть в більшій мірі задовольнити запити клієнта. Наприклад, в зарубіжних аудиторських компаніях досить користуються попитом послуги Due diligence (перевірка «належної старанності», виявлення ризиків господарської діяльності клієнта), форензик (аудит корпоративного шахрайства), аудит кредитоспроможності, аудит ефективної системи внутрішнього контролю клієнта, аутсорсинг внутрішнього аудиту тощо. Вищезазначене має бути досліджено та впроваджено в аудиторську діяльність в Україні, що забезпечить певний напрям розвитку українських аудиторських послуг.

Список використаних джерел:

1. Виноградова, М. О. Аудит : навч. посібник / М. О. Виноградова, Л. І. Жидєєва. - Електрон. текстові дан. - Київ : Центр учбової літератури, 2014.

2. Про фінансову звітність та аудиторську діяльність: Закон України від 04 березня 2020 р. № 524-IX. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 12.05.2020).

Кириленко А.В.

здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Прийняті керівництвом підприємства управлінські рішення мають безпосередній вплив на ефективність діяльності підприємства. Прийняття ефективних рішень повинно базуватися на якісному інформаційному забезпеченні. Перед керівниками підприємств виникають задачі прогнозування, аналізування, розрахунку оцінки ризиків і формування ефективної системи управління. Основною складовою інформаційної системи підприємства є бухгалтерський облік, який забезпечує потреби широкого кола користувачів.

Особливості, значення та місце внутрішнього аудиту у системі управління підприємством є об'єктом дослідження значного кола вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема О. Дмитренка, Т. Шрам, Т. Давидюк, О. Петрик. Водночас, у контексті виникнення проблем з ефективністю виконання керівниками та робітниками своїх функцій, виявленням і попередженням порушень у фінансово-господарській діяльності

підприємства все більшого значення набуває впровадження системи внутрішнього аудиту.

Внутрішній аудит розглядається як форма внутрішнього контролю, що діє в інтересах керівництва підприємства та регламентована внутрішніми документами. Внутрішній аудит охоплює питання, які є принципово важливими для виживання й розвитку будь-якого підприємства. На відміну від зовнішнього, він виходить за межі оцінки фінансових ризиків і звітності та розглядає більш широкі питання, такі як репутація організації, ефективне використання ресурсів, оцінка майбутніх перспектив тощо. Цілі та обсяг діяльності внутрішніх аудиторів, характер їх відповідальності та їхній організаційний статус, включаючи повноваження і підзвітність, широко варіюються та залежать від розміру й структури суб'єкта господарювання і вимог управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями [1].

Основна діяльність внутрішнього аудиту складається з виконання різнобічних аудиторських завдань. Аудиторське завдання – діяльність внутрішнього аудиту з виконання конкретного доручення або завдання з проведення перевірок, таких як: внутрішня аудиторська перевірка, розслідування фактів шахрайства, моніторинг самооцінки системи контролю, проведення консультацій [2].

Відповідно до Міжнародного стандарту аудиту (МСА) 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів» можна визначити наступні напрями діяльності внутрішнього аудиту:

- моніторинг внутрішнього контролю - огляд заходів внутрішнього контролю, моніторинг їх функціонування та надання рекомендацій з їх вдосконалення;

- перевірка фінансової та операційної інформації - огляд засобів, що використовуються для ідентифікації, виміру, класифікації цієї інформації, складання звітності про неї та конкретний запит щодо окремих статей, включаючи детальне тестування операцій, залишків на рахунках і процедур;

- огляд дотримання законів і нормативних актів - огляд дотримання законів, нормативних актів, політик і директив управлінського персоналу, інших зовнішніх та внутрішніх вимог;

- управління - оцінка процесу управління у контексті досягнення цілей з етики і системи цінностей, управління результатами діяльності та підзвітності, повідомлення інформації про ризик і контроль відповідним підрозділам організації [2].

Як основні, можемо зазначити такі функції внутрішнього аудиту, що безпосередньо впливають на загальну систему управління підприємством: аналіз системи обліку та внутрішнього контролю; вивчення бухгалтерської та оперативної інформації; вивчення економічної ефективності управлінських рішень на різних рівнях господарювання; аналіз адекватності політики у сфері менеджменту; оцінка якості інформації; розробка проектів

управлінських рішень; проведення стратегічного аналізу; розробка фінансових прогнозів [3].

Використання внутрішнього аудиту сприяє виявленню сильних та слабких сторін у діяльності підприємства, зокрема у межах оцінки системи внутрішнього контролю на предмет достовірності інформації, дотримання законодавства, ефективності і результативності діяльності окремих підрозділів підприємства.

Внутрішній аудит може виступати потужним інструментом підвищення ефективності діяльності підприємства. Більш того, наявність ефективного внутрішнього аудиту стає необхідною для успішного розвитку компаній в умовах швидких змін в економіці України та світу, підвищення складності процесів управління, розподілу функцій володіння та управління бізнесом [2].

Отже, в сучасних умовах управління підприємством внутрішній аудит стає вагомим важелем, який приносить ефективні результати. Його впровадження вимагає певних витрат часу, трудових затрат та грошових коштів, але обов'язково результативність його роботи покриватиме витрачені ресурси, що неодмінно впливатиме на результати управління підприємством та прийняття ефективних та своєчасних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Дмитренко О. М. Внутрішній аудит як інструмент підвищення ефективності системи бухгалтерського обліку підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5591> (дата звернення: 12.05.2020).

2. Шрам Т. В. Необхідність організації внутрішнього аудиту з метою підвищення ефективності управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2013. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1947> (дата звернення: 12.05.2020).

3. Аудит в системі управління підприємством. Файловий архів студентів. URL: <https://studfile.net/preview/2398696/page:11/> (дата звернення: 12.05.2020).

Костирко А.Г.

канд. екон. наук,

старший викладач кафедри обліку і оподаткування

Живченко К.В.

здобувач вищої освіти 4 курсу,

обліково-фінансовий факультет,

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв

РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

За умов інформаційної глобалізації значної актуальності набуває питання достовірності даних та надійності інформаційних ресурсів. Це спонукає

суб'єктів господарювання до активізації співпраці із аудиторськими фірмами. Поряд із визначенням достовірності фінансової звітності в умовах цифровізації суспільства до завдань і результатів аудиту висувуються більші вимоги. Тому аудиторська діяльність потребує адаптації до очікувань користувачів результатів аудиту в умовах цифрової трансформації економіки. Важливою складовою такої адаптації, перш за все, має стати трансформація процесу регулювання аудиторської діяльності.

Теоретичні та організаційні засади аудиту, формування системи знань про аудит розкрито в дослідженнях вітчизняних вчених, зокрема: Г.І. Давидова, Н.І. Дорош, С.Я. Зубілевич, Є.В. Мниха, О.А. Петрик, О.Ю. Редька, К.І. Редченка, В.І. Рудницького, В.В. Рядської, Б.Ф. Усача.

В Україні регулювання аудиторської діяльності можна представити трьома рівнями: державне регулювання, професійне регулювання і внутрішнє регулювання.

Державне регулювання аудиторської діяльності здійснюється шляхом контролю за дотриманням законодавства у сфері аудиту, а також Державною установою «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» в межах її повноважень, які окреслено у Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі за текстом – Закон) [1]. При цьому у Законі сформовано оптимально збалансовану систему суспільного нагляду та саморегулювання аудиторської діяльності.

Професійне регулювання аудиторської діяльності здійснює Аудиторська палата України, яка створена відповідно до Закону з метою забезпечення реалізації завдань аудиторського самоврядування. Для виконання статутних завдань Аудиторська палата України здійснює такі повноваження: здійснює реєстрацію аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності; здійснює контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес; регулює взаємовідносини між членами АПУ у процесі провадження аудиторської діяльності; здійснює дисциплінарні провадження щодо суб'єктів аудиторської діяльності, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес; здійснює контроль за безперервним навчанням аудиторів, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес; бере участь у проведенні експертизи законопроектів і нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності; узагальнює інформацію про практику застосування міжнародних стандартів аудиту та надає рекомендації на запит суб'єктів аудиторської діяльності щодо спірних та складних питань; представляє аудиторів України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями; забезпечує

захист професійних прав аудиторів; забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно аудиторів України [2].

Внутрішнє регулювання здійснюється відповідною системою забезпечення якості аудиторських послуг, перевірка якої здійснюється Комітетом з контролю якості аудиторських послуг, який функціонує відповідно до Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг [3]. Дієва організація внутрішнього контролю якості надання аудиторських послуг має забезпечуватись через внутрішньофірмову стандартизацію.

До основних регуляторів аудиторської діяльності в Україні слід також віднести Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

В результаті аналізу особливостей законодавчого регулювання аудиторської діяльності обґрунтовано, що з історичної, законодавчої і, як наслідок, практичної точки зору, починаючи з 1993 року було визначено пріоритетність розвитку аудиту у плані методологічного та організаційного забезпечення, що знайшло своє логічне відображення у напрямках наукових досліджень в Україні та нормативній базі аудиторської діяльності [4].

Що стосується динаміки змін регуляторів аудиту, слід відмітити колосальну роботу, виконану фаховим середовищем в останні роки у зв'язку із прийняттям у 2017 р. нового Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Зміни у бізнес-середовищі з причини цього Закону можуть бути структуровані таким чином:

- зміни для замовників аудиту: розширення переліку підприємств, що зобов'язані проводити аудит фінансової звітності, введення звіт про управління у склад фінансової звітності, вимоги щодо створення аудиторського комітету, заборона на аутсорсинг обліку для суспільно значущих підприємств;

- зміни для виконавців аудиту: введення більш жорстких вимог щодо контролю якості, аудиторських звітів, мінімальної кількості сертифікованих аудиторів, необхідних для організації обов'язкового аудиту, заборона на надання низки неаудиторських послуг аудиторами підприємств суспільного значення;

- зміни щодо регулювання аудиту: формування інституту суспільного нагляду за аудиторською діяльністю [5].

У підсумок зазначимо, що регулювання аудиторської діяльності в Україні зазнає постійних змін. Проте залишається низка проблемних питань, зокрема пов'язаних із подоланням розриву між теорією і практикою аудиторської діяльності, а також розриву між інформаційними потребами користувачів результатів аудиту і виконанням аудиторських завдань, вирішення яких підвищить якість аудиторських послуг.

Список використаних джерел

5. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.05.2020).

6. Статут Аудиторської палати України від 18 травня 2019 року. URL:<https://www.apu.com.ua/> (дата звернення: 10.05.2020).

7. Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг. URL: <https://www.apu.com.ua/> (дата звернення: 11.05.2020).

8. Антонюк О.Р. Методологія та організація аудиторських послуг : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-а екон. наук : спец. – 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / О.Р. Антонюк. – Житомир, 2019. – 41 с.

9. Килівник К.М., Гевлич Л.Л. Нормативне регулювання вітчизняного аудиту URL:<file:///C:/Users/PC%20USER/Downloads/7653-15370-2-PB.pdf> (дата звернення: 13.05.2020).

10. Рой Я. В., Мазур Н. П., Складанний П. М. Аудит інформаційної безпеки – основа ефективного захисту підприємства. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. 2018. № 1. С. 86-93.

Лагодієнко Н.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ПОДАТКОВА РЕФОРМА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ: ГОЛОВНІ ЗМІНИ В 2020 РОЦІ

Українське законодавство ледь не щороку підпадає під значні зміни, що додає значних обов'язків платникам податків. Ці зміни стосуються як підприємців, так і органу, який контролює їх дотримання.

В січні 2020 року Верховною Радою було прийнято законопроект 1210, який передбачає норми трансфертного ціноутворення, введення плану дій BEPS на 8-10 років щодо контролю за розподілом функцій, ризиків та нематеріальних активів всередині групи компаній, вдосконалення правил для операцій з сировинними товарами шляхом виключення обмеження на застосування виключно біржових котирувань певних бірж та надання можливості використовувати котирувальні ціни на такі товари, підвищення лімітів для ФОПів і в тому числі передбачає підвищення акцизу на сигарети і ренти на видобуток залізної руди. Ця реформа передбачає велику низку змін та новацій: змінюється стиль проведення і строки перевірок, збільшуються штрафи, реформування інституту відповідальності, запроваджено нову звітність з ТЦУ (трансфертного ціноутворення), запроваджено концепцію оподаткування прибутку контрольованих іноземних компаній тощо [1].

Крім вище зазначеного створено колегіальний орган, а саме Апеляційну раду з питань розгляду скарг платників податків на рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Удосконалено роботу системи електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового та спрощено умови ліцензування для суб'єктів господарювання. Переглянуто терміни та порядок застосування штрафних санкцій за порушення правил обліку, виробництва та обігу пального або спирту етилового на акцизних складах.

Відбулось реформування пені. Тепер вона розглядатиметься не як штрафна санкція, що при її одночасному застосуванні зі штрафом призводить до подвійної фінансової відповідальності за одне правопорушення, а як засіб дисконтування грошей в часі.

Вводиться процедура, за якою податківці можуть самостійно взяти на облік нерезидента, який веде діяльність, що має ознаки постійного представництва, але ухиляється від обов'язку зареєструвати його.

Збільшено розмір штрафу за неподання/подання з порушенням встановлених строків/ подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності, що тягне за собою накладення штрафу у розмірі 2040 грн (зараз 170 грн).

За ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф, за таке саме порушення – штраф у розмірі 4080 грн (зараз 510 грн).

Змінено тривалість проведення податкових перевірок, а саме:

- для великих платників податків не більше 35 робочих днів;
- для суб'єктів малого підприємництва – 15 робочих днів;
- для інших платників податків – 25 робочих днів;
- позапланові: для великих платників податків не більше 30 робочих днів;
- для суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів;
- для ФОП, які не мають найманих працівників – 6 робочих днів;
- для інших платників податків – 20 робочих днів;
- фактичні – не більше 20 календарних днів.

Також за рішенням керівника контролюючого органу може бути збільшено тривалість проведення податкових перевірок:

1) планові: для великих платників податків не більше 30 робочих днів; для суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів; для інших платників податків – 20 робочих днів.

2) позапланові: для великих платників податків не більше 20 робочих днів; для суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів; для інших платників податків – 10 робочих днів; фактичні не більше 10 календарних днів.

Більш конкретизували визначення терміну «акт» та доповнили визначенням переліку «матеріали перевірки».

Акт перевірки – документ, який складається у передбачених цим кодексом випадках, підтверджує факт проведення перевірки та відображає її результати і є носієм доказової інформації про встановлення фактів

порушень вимог податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Матеріали перевірки – акт (довідка) перевірки з інформативними додатками, які є його невід’ємною частиною: заперечення, надані платником податків до акту (довідки) перевірки, та відповідь контролюючого органу на них (у разі їх наявності на час розгляду); пояснення та їх документальне підтвердження, які надані платником податків.

Сільські, селищні, міські ради та ради об’єднаних територіальних громад в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду.

Такі рішення не пізніше 25 вересня (раніше – не пізніше 15 липня) поточного року оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті [2].

У разі якщо до 15 липня року не прийняла такого рішення такі податки та/або збори справляються, виходячи з ПКУ із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків і зборів.

Визначено порядок проведення процедури взаємного узгодження. Якщо особа вважає, що в результаті дії або рішення контролюючого органу України або відповідного органу влади іншої країни вона піддається чи піддаватиметься оподаткуванню, яке не відповідає положенням міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування, вона може, подати заяву про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження.

Змінено поняття відповідальність – до складу правопорушення додали вину. При цьому вина наявна лише у випадках, прямо передбачених ПКУ. Окрім платників податків до складу суб’єктів податкового правопорушення пропонується додати контролюючі органи та/або їх посадові особи. При цьому такі особи несуть відповідальність у вигляді відшкодування шкоди особі, щодо якої було вчинено податкове правопорушення.

Вводиться інститут відшкодування шкоди, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю контролюючих органів, їх посадових (службових) осіб.

Виписано чіткий перелік обставин, що звільняють від фінансової відповідальності платників податків.

Визначено обставини, що пом’якшують відповідальність особи за вчинення правопорушень:

1) вчинення діяння під впливом погрози, примусу або через матеріальну, службову чи іншу залежність;

2) вчинення діяння при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин; самостійне повідомлення платником податків про вчинене ним правопорушення (за винятком складів правопорушень, передбачених статтями 123 та 125 ПК України). Контролюючий орган може визнати обставинами, що пом’якшують відповідальність особи й інші обставини, не передбачені цим пунктом [1].

Податкова реформа 2020 року вводить багато новацій та змін для українського бізнесу, проте лише з часом можна зрозуміти, чи ці зміни вдосконалять ті недоліки та технічні неузгодженості, які виникають при застосуванні податкового законодавства.

Список використаних джерел

1. Проект Закону № 1210 від 30.08.2019 про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755 – VI. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Литвин О.Ю.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедра економічної теорії та економічних досліджень,

Ставицька В. О.

здобувач вищої освіти СВО – бакалавр,
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ

Сучасний бухгалтерський облік не стоїть осторонь процесу переходу економіки на цифровий рівень :

1. З'являються нові варіанти обробки та передачі інформації;
2. Програми для бухгалтерського обліку інтегровані в нові системи управління підприємством;
3. Найближчим часом, сферу бухгалтерського обліку очікують зміни, ключовими каталізаторами яких стануть: блокчейн, штучний інтелект, BigData [1].

Дослідження впливу інноваційних цифрових технологій на підготовку спеціалістів з бухгалтерського обліку є надзвичайно актуальним, тому що триває інформаційна революція, яка приносить швидкі зміни в усіх сферах, а особливо в сфері бухгалтерського обліку, завдяки використанню штучного інтелекту, робототехніки, аналізу даних та інших цифрових технологій [2].

У більшості країн світу виділяють знання бухгалтерського обліку як невід'ємну частину кваліфікації кожного економіста. В інформаційну епоху великого значення набуває й соціальний фактор. Виробництво розглядається не лише як фактор отримання матеріальних благ, але, й як елемент суспільства, що має активний вплив на зовнішнє середовище.

З розвитком цифрових технологій дуже актуальним стає питання зайнятості працівників бухгалтерської сфери в зв'язку з тим, що технічний прогрес витісняє людський фактор в даній професії. Автоматизація процесу обліку значно зменшує витрати людської праці – потреба залишається тільки в тих працівниках, що добре володіють усіма аспектами обліку, а особливо цифровими технологіями.

Внаслідок цього, набуває актуальності питання розробки теоретичних аспектів бухгалтерського обліку, які б сприяли задоволенню потреб соціально орієнтованого суспільства. Тому на підприємствах високорозвинених країн склалась система працівників з бухгалтерського обліку, які вирішували проблеми, породжені складністю та великим обсягом облікової інформації. Такі працівники повинні, поряд із загальним керівництвом економікою підприємства, забезпечувати ефективну роботу облікової служби, контроль за правильністю ведення бухгалтерського обліку відповідно до потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів [2].

Узагалі, основна мета навчання кожного майбутнього бухгалтера – навчитися знаходити, обробляти та передавати інформацію. Складність полягає в тому, що як інформація може існувати в різних формах, так і процеси переробки та передачі цієї інформації можуть варіюватися. Тому кваліфіковані кадри мають вміти користуватися всіма досягненнями науки, які б допомогли їм у цій сфері.

Вже розроблено багато програм, знання яких значно полегшує ведення бухгалтерського обліку. Це такі програми, як : BigData - програма, яка являє собою сукупність методів, підходів та інструментів обробки даних великих обсягів; Блокчейн (Blockchain) – цифровий реєстр, у якому в хронологічному порядку записані усі транзакції, який дозволяє проглядати їх усім, хто має доступ.

Технологія блокчейн - це система, заснована на розподілених книгах обліку, - база даних активів чи транзакцій, якими можна ділитися у численних вузлах мережі, надаючи кожному учаснику власну копію, при цьому усі зміни відображаються в усіх копіях майже одночасно. Кожна транзакція записується у вигляді «блоку» даних, а кожен новий блок має зашифровану копію включеного в нього попереднього блоку. Далі блоки сполучаються за допомогою криптографічних підписів для створення «ланцюжка» дій або транзакцій із часовою міткою, розподілених і захищених від підробки. Як наслідок, блокчейн створює непідробну облікову книгу інформації, в якій майже неможливо сфальсифікувати чи знищити записи, щоб приховати певну діяльність [4].

Існують ще програми, які можуть полегшити життя бухгалтера. А ще більше їх з'явиться згодом.

У підсумку, необхідно зазначити, що бухгалтер майбутнього має йти в ногу з технологічним прогресом. Ця робота потребує оптимального співвідношення технічних навичок, знань та вмінь, а також математичних здібностей та знання новітніх технологій.

Список використаних джерел:

1. Приазовський економічний вісник веб-сайт URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/38.pdf (дата звернення 04.03.2020).
2. Вплив цифрових технологій на бухгалтерський облік : веб-сайт URL: <http://www.eu4business.eu/uk/news/vplyv-cyfrovyh-tehnologiy-na-buhgalterskyu-oblik-seminar-starep-rozglyadaye-mozhlyvi-vyklyky> (дата звернення 04.03.2020).
3. Модель професії бухгалтера в епоху цифрових технологій : веб-сайт URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/accountant/16040/> (дата звернення 05.03.2020).
4. Блокчейн у бухгалтерський облік: веб-сайт URL: <https://nexia.dk.ua/blokchein-i-bukhhalterskyi-oblik/> (дата звернення 05.03.2020).

Марковська Т.С.

викладач обліково-економічних дисциплін
Технологічно-економічного коледжу Миколаївського НАУ
м. Миколаїв

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Цифровізація сьогодні зачіпає всю систему інформаційного забезпечення соціально-економічних процесів. Розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення.

Цифровізація - насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможлиблює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір [1].

Цифровізацію бухгалтерського обліку та її вплив на стан, розвиток обліку досліджували багато вчених, науковців, таких як: М. Б. Кулинич, Т.М. Одинцова, О.В. Рура, Ю.І. Будовіч та інші. Втім сучасні реалії в обліковій сфері вимагають подальшого наукового пошуку в заданому напрямку.

Бухгалтерський облік є частиною загальної інформаційної системи, яка перетворює первинні дані, зафіксовані в документах, в продукт для управління. Таким продуктом є оброблена інформація, яка має властивості товару. З цієї точки зору, бухгалтерський облік є засобом виробництва товару

особливого роду – інформації, яка має вартість, собівартість, ціну та інші категорії товарного виробництва [2].

В умовах цифрової економіки бухгалтерський облік, зберігаючи свою актуальність і запитуваність створеного продукту, повинен стати чіткою складовою системи отримання, обробки, і передачі економічної інформації. В іншому випадку він підлягає суттєвому ризику «розчинитися» в сучасних електронних інформаційних системах, що динамічно розвиваються і розширюють сферу свого застосування [3].

Фахівці з обліку та звітності завжди використовували нові технології для допомоги у виконанні завдань більш точно, швидко та просто. Але всі технологічні розробки були простими пропозиціями порівняно з безліччю технологій, які зараз швидко змінюють світ бухгалтерського обліку.

Одним з найбільш значущих нововведень у бухгалтерському обліку є впровадження так званих «хмарних технологій». Хмарні технології – це не тільки зберігання, а й обробка різної інформації віддалено, тобто на серверах в мережі Інтернет. Ці технології можуть надавати своїм користувачам бухгалтерські, управлінські системи, корпоративну електронну пошту і документообіг.

До елементів цифровізації можна віднести електронний документообіг, електронний банкінг, електронні урядові послуги, тобто вдосконалення явищ нашого життя. Так, електронний документообіг дозволить об'єднати введення первинної інформації про господарські операції з процесами формування відповідної інформації, яка після створення електронного документа автоматично вводиться в електронну базу даних про здійснені господарські операції (наприклад, інформація про продаж товару вноситься в цю базу після виписки електронного рахунку покупця, інформація про платіж – після завершення формування електронних даних) [4].

Значну роль відіграє і штучний інтелект в сфері бухгалтерського обліку.

В значній мірі його використовують для обробки і аналізу великих обсягів даних зі швидкістю, що значно перевищує ту, що може зробити висококваліфікований бухгалтер або робочий колектив.

Узагальнення усіх процесів стрімкого розвитку суспільства дозволило сформувати перелік затребуваних компетенцій відповідно до вимог цифрової економіки на прикладі фінансово-облікових спеціальностей. Відомо, що ринок праці при цифровій трансформації формує попит на бухгалтерів, які, крім глибоких знань спеціальності, володіння іноземними мовами, мають володіти навичками віртуальної співпраці, креативного мислення, професійної відповідальності, гнучкості й адаптивності до змін.

В умовах використання локальних та глобальних комп'ютерних мереж для все більшої кількості компаній стає суцільним застосування комп'ютерних програм для ведення обліку, проведення контрольних та аналітичних процедур. Прикладом є такі глобальні цифрові гіганти, як Google, Amazon, Facebook і Apple, а також Uber, Airbnb, Alibaba і багато інших. Використання інформаційних технологій для виконання функцій

бухгалтерського обліку дало можливість компаніям просуватися до безпаперових офісів.

Отже, в умовах цифрової економіки трансформація бухгалтерського обліку відповідно до нових потреб епохи загальної цифровізації є необхідним етапом в його розвитку.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації від 17.01.2018 № 67-р: <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Кулинич М. Б. Оцінка ефективності обліково-аналітичного забезпечення доходів і витрат. Вісн. Житомир. держ. технол. ун-ту. Серія: Економічні науки. – 2011. – № 4. – С. 53–54.

3. Одинцова Т.М., Рура О.В. Развитие видов, объектов и методов бухгалтерского учета в условиях цифровой экономики и информационного общества. Научно-технические ведомости СПбГПУ. Экономические науки. 2018. Т. 11, № 4. С. 120—131. DOI: 10.18721/JE.11409

4. Будовіч Ю.І. Цифровізація корпоративного обліку. Людський капітал в форматі цифрової економіки. Міжнародна наукова конф., 16 лютого 2018 р., Москва : Редакційно-видавничий дом РосНОУ, 2018. С. 117-125.

Мірошин Н.В.

здобувач вищої освіти 3 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

СОЦІАЛЬНА ВІДПУСТКА БАТЬКАМ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

В Україні соціальна відпустка є поняттям затвердженим законодавчо у частині зазначення складових такої відпустки. Так, за законом України «Про відпустку» соціальна відпустка включає відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами; відпустку для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; відпустку у зв'язку з усиновленням дитини; додаткову відпустку працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину - інваліда з дитинства підгрупи А І групи; додаткова відпустка працюючій матері, яка має двох і більше дітей до 15 років та інші [1]. Тобто, соціальна відпустка регламентована як така, що пов'язана у будь-якому разі із батьківством та дітьми (дитиною).

Водночас, є відпустки, які надають на підприємствах у межах їх соціальної політики та соціальної відповідальності. Тому саме з такої

причини ми також їх називаємо «соціальними», але у цій роботі розглядаємо лише ті соціальні відпустки, які пов'язані з дітьми.

Нами досліджено основні види соціальних відпусток, які надано працівникам сільськогосподарських підприємств за період 2018-2019 років та під час карантину, який введено для боротьби із коронавірусною інфекцією COVID-19 (табл. 1).

Таблиця 1 Види соціальних відпусток, які надано працівникам опитаних сільськогосподарських підприємств Миколаївської області за 2018-2019 роки

Види відпусток	Респонденти	
	Кількість підприємств, од	Питома вага у загальній кількості респондентів, %
Соціальні відпустка, в тому числі відпустка з зв'язку з вагітністю та пологами	9	30,0
відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку	12	40,0
відпустка матері, які має двох і більше дітей до 15 років	17	56,7
Відпустка без збереження заробітної плати, в тому числі:		
у зв'язку з народженням дитини (онуки)	18	60,0
у зв'язку з одруженням	10	33,3
для санітарно-курортного лікування	1	3,3
за згодою сторін	2	0,7
у зв'язку з смертю рідних	22	73,3
інші види	3	10,0

Відображенням соціальної політики підприємств за результатами дослідження є надання різних видів відпустки без збереження заробітної плати з особистих та інших причин. Отримали відпустку без збереження заробітної плати 8 працівників на 3 досліджуваних підприємствах у зв'язку із карантинном через коронавірусну інфекцію як раз з причини необхідності знаходитися поряд із дитиною до 10 років.

Також роботодавці за рахунок власних коштів можуть встановлювати додаткові трудові та соціально-побутові пільги для працівників, зокрема інші види оплачуваних відпусток або відпусток більшої тривалості, ніж встановлено законодавством, на умовах, визначених у колективному договорі.

Нажаль, з опитаних підприємств та й інших, навіть соціально-відповідальних підприємств області, жодне не надало оплачувану відпустку працівникам через карантинні заходи для догляду за дітьми.

Так як, наприклад, у Польщі всі підприємства оплачували 80% від заробітної плати одному з батьків дітей віком до 7 років під час, коли на карантині були лише сади і школи.

Отже, мають бути дослідженими та удосконаленими законодавчі акти, а також особливості соціально-відповідальної діяльності підприємств у

контексті розширення кількості соціальних відпусток, які мають бути оплачуваними за рахунок держави та (або) підприємства, оскільки переважна більшість соціальних відпусток, які надають у межах соціальної політики підприємств, є безоплатними. Зокрема є безоплатною відпустка, яка законодавчо надається працівнику під час карантинних заходів, з єдиною відмінністю від відпустки за власний рахунок, що термін її може бути більшим за 15 календарних днів. За таких умов про жодну соціальну відповідальність держави та підприємства не йдеться.

Список використаних джерел

1. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/504/96-вр.

Пісоченко Т.С.

канд. екон. наук, асистент
кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Кожна країна світу, має свої особливості проведення державних закупівель. В країнах Європейського Союзу (ЄС) важливу роль відіграють державні закупівлі у таких сферах:

- модернізація інфраструктури;
- створення нових інформаційних технологій;
- розвиток охорони здоров'я;
- обладнання навчальних закладів;
- будівництво та реконструкція навчальних закладів і закладів охорони здоров'я.

У ЄС досить розповсюдженим є використання послуг централізованих закупівельних організацій (ЦЗО) та укладання контрактів за рамковими угодами. Обов'язкове чи добровільне використання послуг ЦЗО та рамкових угод, ступінь зобов'язання використовувати послуги ЦЗО суттєво відрізняється в різних країнах Європейського союзу. Обов'язок закуповувати товари чи послуги через ЦЗО у деяких державах-членах стосується лише певних визначених типів замовників. У таких країнах як Іспанія, Австрія, та Португалія замовники зобов'язані законом здійснювати закупівлі через ЦЗО, а для решти замовників така процедура не є обов'язковою. У Німеччині, де ЦЗО функціонують на рівні Міністерства внутрішніх справ, усі закупівельні тендери федеральних міністерств вище певного порогового рівня повинні проводити виключно через ЦЗО [1].

У Великобританії конкурсна комісія обов'язково спілкується з усіма учасниками, які не перемогли в конкурсі. Для більшої прозорості і

об'єктивності вони повідомляють про те, за якими критеріями вибрали переможця, і дізнаються думку вибулих зі змагання про минулу закупівлю.

У Німеччині держава виступає як рівноправний учасник ринку, на рівних з представниками приватного сектора. На неї поширюються ті ж самі економічні і юридичні принципи, що і на приватні компанії. Вона також зобов'язана публічно інформувати ринок про свої потреби, створюючи відкриті конкурси на закупівлю послуг і різних товарів. Усі спори вирішуються у рамках цивільного права. При цьому держава виступає як звичайний споживач, порівнюючи ціни і вибираючи найбільш обґрунтований і економічний варіант. При цьому закон передбачає компенсації постачальникам, якщо через помилки замовника вони зазнали збитків.

У Австралії і Новій Зеландії взагалі відсутні істотні законодавчі акти, які спеціально регулюють діяльність публічних закупівель. Окремі штати і території мають велику автономію в організації закупівель і підкоряються локальним актам місцевого міністерства фінансів.

У Бельгії і Франції – суворіший контроль над державними закупівлями, тому для цього, створюється спеціальна комісія, яка контролює увесь процес проведення торгів, а саме, від ухвалення рішення і складання кошторису до аналізу ефективності результату. В цих країнах досить жорстко реагують на неефективність і, тим більше, прояви корупції.

У Вірменії тендерні пропозиції, які стосуються державних закупівель, необхідно розміщувати місцевими державними установами з використанням сайту Міністерства фінансів. У торгах можуть брати участь і бути переможцем, в таких тендерах, лише місцеві компанії. У Вірменії наприкінці 2012 року було створено спеціальний інформаційний центр, за допомогою якого робиться збір інформації по тендерам та розміщення об'яв міжнародних тендерів, які оголошені у Вірменії за допомогою сайту www.e-tender.am.

Світова практика доводить, що форма державного устрою безпосередньо впливає на ступінь централізації системи державних закупівель та рівень її законності. Ось, наприклад, у Південній Кореї є розвинутою інформаційна система KONEPS. Вона повністю електронна, а учасники в обов'язковому порядку використовують біометричну базу як один з чинників аутентифікації. Без відбитків пальця авторизуватися у даній системі просто не можливо. Державними тендерними закупівлями у цій країні займається Державна служба закупівель Республіки Корея. Оголошення по тендеру відображені у розділі «Bid Information» [2].

Законодавством Індонезії передбачено, що всі державні закупівлі на рівні центральних органів виконавчої влади, провінцій, державних установ, інституцій та компаній, оголошуються через мережу Інтернет на окремих веб-сторінках у форматі LPSE.»назва установи».go.id. Документи учасники можуть подати у період, відповідно до законодавства, який триває 10 календарних днів. Мова веб-сторінок – виключно індонезійська.

Українська електронна еко-система відкритих комерційних торгів економить витрати підприємств і відкриває нові ринки збуту. Створено, за

принципами електронної системи публічних торгів, єдиний портал електронних закупівель Prozorro, що зарекомендував себе на ринку державних закупівель. Найбільшим електронним майданчиком у відкритій системі комерційних закупівель є Rialto або Zakupki.prom.ua.

Отже, програмні продукти, і, як наслідок, автоматизація в закупівлях розвиваються і пропонують компаніям рішення, що закривають потреби бізнесу. З боку замовників затребуваним є наступний функціонал: відкрита комунікація з постачальниками, функції автозамовлення, облік фінансів, управління і забезпечення проектів і організацій. Іноземні холдинги переважно використовують комплексні системи автоматизації, в пакет яких включена функція закупівель. Таким чином компанії оптимізують кілька бізнес-процесів одночасно.

Міжнародні та національні асоціації оцінювання, які є платформами для обміну досвідом, формування експертної спільноти, також створюють єдині уніфіковані вимоги до оцінювання і використання інструментів оцінювання та моніторингу у різних сферах, узгоджують використання і виробляють стандарти, здійснюють професійну підготовку та сертифікують фахівців у сфері публічних закупівель.

Список використаних джерел

1. Департамент економічного розвитку торгівлі. Інформація щодо веб-ресурсів, на яких розміщується інформація про проведення тендерних процедур за кордоном. Веб-портал : URL : <http://www.gue.sm.gov.ua/index.php/uk/zakordonna-tenderni-zakupivli>

2. What is integrated Korea ON-line E-Procurement System (KONEPS)? URL: <http://www.pps.go.kr/eng/jsp/koneps/overview.eng>

Сирцева С.В.

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ОБЛІКУ УСТАНОВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ

Рационально побудований бухгалтерський облік бізнес-процесів утворює синергію цифровізації і стратегії розвитку підприємства, дозволяє обґрунтовувати поточні і капітальні вкладення в цифрову трансформацію, а також визначити ефективність витрат на цифровізацію.

Цифрові технології дозволяють систематизувати і узагальнювати інформаційні потоки, які можуть не мати спільного походження, але, об'єднуючи їх, можна отримати нову картину або прогнозну модель для розробки стратегії і тактики управління підприємством. Для успішної

трансформації організацій в цифрову економіку необхідно на рівні підприємств розробити комплекс заходів з технічного переозброєння.

На сьогодні в процесі передачі інформації (відображення в бухгалтерському обліку і складанні звітності) існує можливість навмисного або ненавмисного перекручування інформації. Цифровізація, навпаки, дозволяє здійснювати процеси без участі людини, тоді як функцію прийняття рішення бере на себе саме вона. У разі повної автоматизації процесу передачі та обробки інформації можна досягти прискорення і підвищення ефективності обміну інформацією з постачальниками, покупцями, фіскальними органами тощо.

В умовах глобалізаційних процесів виникають питання щодо змін як в національній системі бухгалтерського обліку, так і в інших країнах.

Таким чином, існує проблема цифровізації облікових методик, вирішенням яких в першу чергу стало формування різних автоматизованих програм. Їх мета полягає в досягненні уніфікації принципів бухгалтерського обліку, інтеграції інформаційних потоків і створення зручною для використання облікової бази, що використовуються компаніями і іншими організаціями, у тому числі установами бюджетної сфери.

У цілому поняття цифровізації спонукає до єдиного уніфікованого використання в обліку цифрових інформаційно-комунікаційних технологій.

На сьогодні для автоматизації обліку установ бюджетної сфери та органів державного управління компанією ТОВ «Комплексні бюджетні системи» розроблено рішення UA Бюджет. Комплексний облік для бюджетних установ.

UA - Бюджет забезпечує автоматизацію бухгалтерського та фінансового обліку, розрахунку заробітної плати та ведення кадрового обліку бюджетних установ, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності в установах, які фінансуються з державного, обласного та місцевого бюджетів, і ведуть облік за планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [1].

Програма призначена для одержувачів, розпорядників, головних розпорядників бюджетних коштів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, силових відомств, установ культури, науки і освіти, фінансових органів, органів казначейства в частині виконання кошторису на своє утримання.

Програму розроблено відповідно до вимог і положень діючих нормативних документів Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України (ДКСУ) з ведення бюджетного обліку, виконання бюджету. У програмі реалізовано стандартну методологію обліку для бюджетних установ відповідно до чинного законодавства України, з урахуванням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

До складу конфігурації UA - Бюджет. Комплексний облік для бюджетних установ редакції 1.1 включено новий план рахунків

бухгалтерського обліку в державному секторі, що вступив в дію з 1 січня 2017 року згідно Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі» № 1203 від 31.12.2013 р [2].

Програмні рішення UA - Бюджет обрані, апробовані та успішно застосовуються органами виконавчої влади, їх територіальними підрозділами, регіональними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування і підвідомчими установами. Рішення призначені для автоматизації ведення обліку у всіх установах бюджетного сектора: державні управління та інспекції, фонди, місцеві ради всіх рівнів; силові відомства МВС, СБУ, виконання покарань, Міноборони, МНС; наукові інститути, середні школи, профтехучилища, коледжі, ліцеї, університети, академії, лікарні, поліклініки тощо.

Використання типових тиражованих рішень в мережі підвідомчих установ дозволяє істотно заощадити бюджетні кошти і організувати виконання бюджету, ведення бюджетного обліку і складання звітності на єдиних методологічних принципах в усіх підвідомчих установах.

Прикладні рішення на платформі UA - Бюджет для бюджетних установ різних рівнів дозволяють забезпечити досягнення позитивного результату за цілим рядом напрямків:

- своєчасне врахування змін в нормативних актах, які регулюють діяльність органів державного управління;
- підвищення оперативності і якості планування, виконання бюджету, використання державного майна, закупівель, бюджетного обліку та звітності;
- посилення фінансового контролю, підвищення його якості, скорочення витрат бюджетних коштів через їх нецільове витрачання;
- підвищення управління бюджетним процесом, загалом за рахунок наявності у будь-який момент часу оперативної і достовірної інформації про фінансово-економічний стан території;
- підвищення якості ухвалення обґрунтованих управлінських рішень;
- зниження загальних витрат, що виникають у зв'язку з недоступністю інформаційних ресурсів;
- підвищення якості надання державних послуг населенню;
- підвищення ефективності і результативності використання бюджетних коштів [1].

Таким чином, впровадження та застосування інструментів цифровізації в обліку, у тому числі установ бюджетної сфери дозволить підвищити ефективність виробництва і управління, а також дає широкі можливості для нових моделей управлінських рішень на основі прогностичних технологій.

Список використаних джерел

1. Рішення для комплексної автоматизації обліку установ бюджетної сфери та органів державного управління. URL: <https://erp.ua-budget.com.ua/page-2> (дата звернення: 13.05.2020).

2. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 2013 р. №1203 / Міністерство фінансів України. URL: <https://pravo.uteka.ua/doc/Pro-zatverdzhennya-Planu-rahunkiv-buxgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori> дата звернення: 13.05.2020).

Скірина В.І.

здобувач вищої освіти, групи Б 3/2,

обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, старший викладач

кафедри обліку і оподаткування Лугова О.І.

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Бухгалтерський облік являє собою впорядковану систему збору, реєстрації та узагальнення інформації про стан майна, зобов'язання і капітал суб'єкта господарювання в грошовому вираженні і їх зміни шляхом суцільного і безперервного документального відображення всіх господарських операцій. Основним завданням бухгалтерського обліку є формування повної і достовірної інформації (бухгалтерської звітності) про діяльність підприємства та його майновий стан.

Інформаційна система обліку — це сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів телекомунікації, баз і банків даних, методів і процедур, персоналу управління, які реалізують функції збору, оброблення, нагромадження та оброблення інформації для підготовки та прийняття ефективних управлінських рішень. Бухгалтерські інформаційні системи забезпечують автоматизацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Модулі фінансового аналізу в тому чи іншому вигляді входять в інформаційні системи управління підприємствами і багато бухгалтерських систем орієнтовані на середні і великі підприємства [1].

Інформаційна система бухгалтерського обліку повинна відповідати таким вимогам:

- правильна методична основа побудови планованих (прогнозних) та облікових показників;
- охоплення урахуванням всіх господарських процесів і операцій;
- достовірність, повнота, точність облікових даних, оперативність виконання облікових операцій;
- ефективність організації бухгалтерського обліку.

В умовах переходу на міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку змінилась орієнтація бухгалтерської інформації. Якщо зовсім недавно

її основним користувачем були органи державного управління, то зараз бухгалтерська інформація є основою для прийняття управлінських рішень як всередині підприємства, так і зовнішніми користувачами облікової інформації. Передусім вона надає кількісні дані, необхідні для виконання таких функцій управління виробництвом і комерційної діяльності підприємства, як планування, контроль і аналіз [2].

Головною метою функціонування бухгалтерської інформаційної системи на підприємстві є:

- формування інформаційної бази про діяльність господарюючого суб'єкта у вигляді, найбільш придатному для використання потенційними споживачами;

- забезпечення керівництва підприємства фінансовою інформацією для прийняття рішень при виборі альтернативних варіантів використання ресурсів.

- забезпечення інформаційної підтримки користувачів у процесі прийняття управлінських рішень, створенні умов для підвищення ефективності виробництва та ефективного функціонування ринкових механізмів. Сукупність робіт по збору, реєстрації, зберіганню, опрацюванню та передачі інформації користувачам – це інформаційний або технічний процес інформаційної бухгалтерської системи [3].

Бухгалтерська інформація повинна щоквартально надаватися в податкову інспекцію за місцем реєстрації підприємства. Крім того, існують планові і позапланові податкові перевірки, при проведенні яких можуть знадобитися всі бухгалтерські документи, включаючи первинні.

Інформаційні системи, що використовуються в обліку є спеціалізованими програмами це «1С:Бухгалтерія», «Акцент», «Галактика», «Парус», «MASTER:Бухгалтерія», «Аккорд» та інші [4].

Варто усвідомити, що впровадження інформаційних систем бухгалтерського обліку ефективно тільки тоді, коли наслідком упровадження є підвищення ефективності і поліпшення якості ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Виходячи з викладеного вище, можна сформулювати наступні висновки: впровадження інформаційних систем бухгалтерського обліку дозволяє суттєво підвищити ефективність і якість ведення його на підприємстві незалежно від обсягу і галузі його діяльності; вибір інформаційної системи бухгалтерського обліку повинен відбуватися, виходячи із завдань управління й можливостей конкретного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М.Т. Білуха. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.donnuet.edu.ua/uploads/files/zmist_navchannya/bakalavrat/oia_6030509/vu_6030509/10_6030509_byhobl.pdf

2. Інформаційні системи обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buklib.net/books/22551/>

3. Функціонування бухгалтерської інформаційної системи обліку : підручник / Бутинець Ф.Ф., Івахненко С.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://xreferat.com/14/3954-2-osoblivost-organ-zac-ta-funkc-onuvannya-nformac-iynih-sistem-obl-ku-aktiv-v.html>

4. Інформаційні системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/126-informatsiyni-sistemi-ta-tehnologii-bakalavr.pdf>

Стець А.В.

здобувач вищої освіти 3 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цифрова економіка не є й не може бути окремою галуззю. Це – основа, контекст, з'єднувальна ланка значної кількості процесів, галузей, операцій тощо. Цифровізація є перетворенням знань та інформації у цифрову форму, що надає можливість швидкого та легкого доступу до інформації та обміну інформацією між людьми за допомогою підключення до цифрової техніки. Певний вплив на стан бухгалтерського обліку належить і розвитку цифрової економіки.

Цифровізація бухгалтерського обліку надає можливість використання дистанційного зв'язку, що є більш ефективним та дозволяє здійснювати певні операції на відстані. Водночас, не применшується важливість операцій бухгалтерського обліку й ролі бухгалтера. Цифровий бухгалтерський облік, навпаки, у контексті використання Інтернету як засобу, оцінює професіонала-обліковця.

Отже, основним позитивним впливом цифрової економіки на бухгалтерських облік ми можемо зазначити наступне. Має місце грошовий потік у реальному часі; спостерігається зниження певних витрат; підвищується значення автоматизації обліково-звітної діяльності завдяки точності; присутні такі риси облікового процесу як швидкість обміну та надійність зберігання; можливість використання на власну користь бухгалтерського консалтингу; виявлення й збільшення нових об'єктів обліку; розробка інноваційних методів оцінки нових об'єктів обліку; формування підходів до інтегрування різних видів обліку тощо. Позитивний вплив цифрової економіки на бухгалтерських облік дозволяє генерувати, передавати

й інтерпретувати фінансові та бухгалтерські дані в електронному форматі, а також розробляти теоретичні, методичні й прикладні аспекти розвитку бухгалтерського обліку.

З використанням цифрової економіки стає можливим вивчення можливостей оцінки нових об'єктів обліку, зокрема таких як інтелектуальний людський капітал, соціальний капітал, клієнтська база, інноваційні продукти тощо. Значення цифрової економіки зростає із збільшенням залучення в систему бухгалтерського обліку даних неекономічного характеру. Реалізуються нові розробки ІТ-технологій, такі як хмарні технології, відкриті технологічні платформи, електронні довідково-інформаційні системи, створення єдиного міжнародного формату та змісту фінансової звітності в електронному вигляді. На нашу думку, завдяки цифровій економіці має бути створеною така система бухгалтерського обліку, де інтегрується інформація внутрішніх бізнес-процесів підприємства та зовнішнього середовища.

На думку деяких обліковців щодо методів обліку в умовах цифрової економіки, то «доцільно відмовитися від стереотипів їх сприйняття, як чогось раз і назавжди вирішеного, статичного і непорушного. При збереженні методологічного ядра обліку, важливо розвивати і розширювати коло застосовуваних методів, забезпечуючи при цьому їх відповідність як традиційним, так і новим завданням обліку» [1].

Так, інтерес до технології блокчейн (Blockchain), яка змінює світ так само сильно, як це свого часу зробив Інтернет, з боку усіх цивілізованих держав та міжнародних установ зростає з кожним днем. До списку лідерів її впровадження ввійшли США, Канада, Бразилія, Австралія, Ізраїль, ОАЕ, Грузія, Естонія, Велика Британія, Франція, Німеччина. Не стала винятком і Україна, для якої масштаби і темпи цифрових трансформацій повинні стати ключовими характеристиками розвитку країни, а починаючи з 2016 року цю технологію поступово впроваджують у різних галузях [2].

Блокчейн – це розподілений реєстр даних, у якому й зберігається інформація про кожну транзакцію, здійснену в закритій одноранговій системі користувачів. Дані зберігаються у вигляді послідовності блоків (звідси і назва – blockchain) із записами про транзакції. Їх неможливо підробити, оскільки кожен новий запис здійснює підтвердження вже існуючих ланцюжків. Щоб змінити певні дані, потрібно змінювати інформацію в усіх інших блоках. При цьому, так як система розподілена, актуальна інформація про записи в ній зберігається у всіх її учасників і автоматично оновлюється при внесенні будь-яких змін. На відміну від централізованих грошових систем, де верифікація інформації здійснюється центральним сервером, який реєструє залишки. Тобто, у системі блокчейн не існує нікого, хто може, умовно «розірвати ланцюг» і спотворити інформацію, оскільки остання версія інформації є у всіх учасників системи.

Оже, значні технологічні та інформатизаційні зрушення, спричинені цифровізацією економіки, а також зростання інформаційного потенціалу

економічного простору не можуть не впливати на стан бухгалтерського обліку та бухгалтерської науки. А також диктують нові можливості розвитку та модернізації професії бухгалтера.

Список використаних джерел

1. Радівілова Г., Спільник І. QR-кодування в обліку та управлінні активами підприємства: переваги та перспективи використання. Цифрова економіка: тренди та перспективи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/>

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів від 17.01.2018 № 67-р / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>. (дата звернення 12.05.2019).

Юношев С.Ю.

здобувач вищої освіти групи Б-4/1,
обліково-фінансовий факультет,

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет

Миколаїв

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Податок на додану вартість (далі за текстом – ПДВ) є доміантним непрямим податком, який надходить до бюджету, та виконує яскраво виражену фіскальну функцію.

Необхідність здійснення аудиту податку на додану вартість полягає в тому, що він є одним з основних джерел надходження до бюджету, тому слід приділяти велике значення правильності його нарахування й сплати. Також контролюючі органи приділяють цьому податку великого значення, оскільки встановлено фінансові санкції за неправильне нарахування податку, є суттєвими та можуть за таких умов погіршити фінансовий стан підприємств. Натомість суб'єкти господарювання найчастіше намагаються мінімізувати розмір податків, тому аудит розрахунків за ПДВ надає впевненості управлінському персоналу в правильності податкового менеджменту підприємства.

Усе вищезазначене визначає актуальність теми дослідження в умовах розвитку ефективної системи оподаткування та стабілізації фінансової політики підприємств.

Питання податкового аудиту нарахування та сплати податку на додану вартість широко обговорюють в своїх працях вітчизняні науковці і практики Дема Д.І. [1], Логвінова К.Ю. [2], Меліхова Т. [3], Петрик О.А. [4] та інші.

Так, метою аудиту розрахунків з ПДВ є оцінювання аудитором відповідності розрахунків по ПДВ нормативним документам, які регламентують порядок їх нарахування та сплати до державного бюджету України. Отже, основною метою аудиту розрахунків з бюджетом з податку на додану вартість є встановлення повноти нарахування і сплати податку та достовірності відображення відповідних показників у податковій та фінансовій звітності.

Головними завданнями аудиту розрахунків з ПДВ є детальна перевірка правильності нарахування податку та своєчасності його сплати до бюджету, перевірка наявності та правильності документального підтвердження розрахунків; підтвердження перевіреної інформації висновком, підтвердження правильності ведення обліку за цими розрахунками, правильності заповнення звітності та відповідності даних облікових регістрів даним податкової звітності.

Так, під час перевірки податкового зобов'язання необхідно перевірити правильність визначення податкового зобов'язання з ПДВ за операціями з продажу основних засобів, нематеріальних активів та товарно-матеріальних цінностей; перевірити дату виникнення права на податкове зобов'язання з ПДВ та правильність відображення його у бухгалтерському обліку; перевірити правильність коригування податкового зобов'язання з ПДВ; провести звірку з даними бухгалтерського обліку та реєстром виданих та отриманих податкових накладних. Перевірка податкового кредиту з ПДВ, як правило, включає перевірку правильності включення суми ПДВ до податкового кредиту; перевірку визначення дати виникнення права на податковий кредит з ПДВ та правильність відображення його в бухгалтерському обліку; перевірку включення в податковий кредит сум ПДВ з придбання основних засобів, нематеріальних активів та товарно-матеріальних цінностей; перевірку правильності коригування податкового кредиту з ПДВ; звірку з даними бухгалтерського обліку та реєстром виданих та отриманих податкових накладних.

Крім того, існують і завдання функціонального характеру, такі як консультування платників податку щодо нормативно-правових питань оподаткування ПДВ для своєчасних і правильних розрахунків з бюджетом, а також уникнення переplat та попередження фінансових санкцій з боку фіскальних органів держави; надання консультацій у разі встановлення порушень в оплаті податків щодо їх виправлень; допомога в організації оптимального оподаткування тощо.

У ході перевірки виділяють наступні етапи здійснення аудиту податку на додану вартість: перевірка стану організації бухгалтерського обліку податку на додану вартість (статус платника податку, облікова політика підприємства); перевірка правомірності застосування ставок ПДВ (20% або

0%) під час здійснення операцій з реалізації товарів, продукції, робіт, послуг; перевірка правильності визнання та відображення в системі бухгалтерського обліку податкового кредиту з ПДВ; перевірка правильності відображення в Декларації з ПДВ розрахунків з бюджетом за звітний період (перевірка декларації за формою та за змістом).

Основні методи та прийоми збирання аудиторських доказів для перевірки розрахунків з податку на додану вартість, як правила, зводять до таких: арифметична перевірка підрахунків точності та правильності визначення розміру податкового кредиту та податкових зобов'язань; перевірка дотримання основних облікових принципів та правил обліку розрахунків з податку на додану вартість, що надає змогу визначити дійсний стан їх обліку; запити та підтвердження для отримання у письмовому вигляді інформації від покупців, постачальників, банків, юристів з питань, які стосуються визнання складових визначення податку; документальна перевірка для підтвердження облікових записів первинними документами, встановлення їх реальності та правильності оформлення; усне опитування, анкетування керівництва підприємства, його персоналу на основі заздалегідь розроблених переліків питань з метою ознайомлення з особливостями їх роботи та виконуваних ними функцій щодо розрахунків з податку на додану вартість; перевірки по суті, які передбачають детальні перевірки записів за рахунками бухгалтерського обліку, на яких обліковуються розрахунки з податку на додану вартість підприємства; аналітичні процедури, які являють собою аналіз та оцінку отриманої інформації щодо обліку розрахунків з податку на додану вартість, вивчення найважливіших показників, які їх характеризують.

Типовими помилками під час проведення аудиту податку на додатну вартість є: не заповнені або неправильно заповнені обов'язкові реквізити первинної та зведеної документації з ПДВ; податкова накладна не зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних; податкова накладна заповнена з порушенням порядку її заповнення; не правильно розрахована сума податку на додану вартість; здійснена господарська операція не є об'єктом оподаткування, оподатковується за нульовою ставкою або звільнена від оподаткування [3] тощо.

Отже, дотримання організаційних аспектів та методології аудиту розрахунків з податком на додану вартість, дозволять аудитору провести перевірку належної якості. Результати такої перевірки мають бути насамперед корисними підприємству-клієнту для дотримання власної податкової політики та недопущення штрафних санкцій.

Список використаних джерел

1. Дема Д.І. Аудиторський контроль розрахунків за податком на додану вартість: шляхи підвищення ефективності / Д.І. Дема // Вісник ЖДТУ. - 2012. - №1(59). - С. 22-24.

2. Логвінова К.Ю. Податковий аудит нарахування та сплати податку на додану вартість / К.Ю. Логвінова // Управління ризиком. - 2011. - №19 (116). - С.74-76.

3. Меліхова Т. Концептуальний підхід щодо розвитку сучасної теорії аудиту податків / Т. Меліхова // Інституціональний вектор економічного розвитку. - 2010. - №2(1). - С.25 - 30.

4. Петрик О.А. Планування та етапи аудиту оподаткування / Е.А. Петрик // Економічні науки.- Серія «Облік і фінанси». - №9 (33) - 2012. - С.125-132.

5. Податковий кодекс України. - Режим доступу: <http://sts.gov.ua/nk/rozdil-v--podatok-na-dodanu-vartist/>.

Чебан Ю.Ю.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ВІДПУСТКА ПІД ЧАС КАРАНТИНУ: ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ

Введення карантинних заходів на території України через розповсюдження вірусу COVID-19 серед безлічі проблемних питань нараховує облікові питання з надання відпустки працівникам підприємств.

Отже, незважаючи на карантин, який ввели в Україні з 12 березня, працівники мають право отримати оплачувану відпустку. Працівник може піти у щорічну відпустку на період карантину, проте за певних умов. По-перше, така щорічна відпустка має відповідати графіку відпусток на підприємстві. По-друге, роботодавець за загальними правилами повинен виплатити відпустку за три дні до початку відпустки.

Отримати відпустку у зручний для себе час, незалежно від графіка, мають право такі категорії громадян: особи до 18 років; люди з інвалідністю; жінки перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після них; жінки, які мають двох і більше дітей віком до 15 років або дитину з інвалідністю; одинока мати або батько, які самі виховують дитину; опікуни, піклувальники або інші самотні особи, які фактично виховують одного або більше дітей віком до 15 років за відсутності батьків; чоловік або дружина військовослужбовців; ветеран праці особа, яка має особливі трудові заслуги перед батьківщиною; ветерани війни, особи, які мають особливі заслуги перед батьківщиною; батьки-вихователі дитячих будинків сімейного типу. Тому, маючи невикористану відпустку, деякі громадяни можуть скористатися цим правом, однак, не всі працівники і не всі відразу.

Громадяни, які мають дітей, можуть скористатися додатковою соціальною відпусткою. Відповідно до Кодексу законів про працю така відпустка може тривати до 10 календарних днів без урахування святкових і

неробочих днів [1]. Така відпустка надається в обов'язковому порядку, тому, якщо співробітник захоче скористатися своїм правом на її отримання, роботодавець не має права відмовити йому в цьому.

Карантин не рахується підставою для перенесення щорічної відпустки. Також чинне законодавство не забороняє надання працівникові щорічної відпустки за згодою сторін під час карантину на весь час або частково. Однак, щорічна відпустка за ініціативою власника або уповноваженого ним органу - як виняток - може бути перенесена на інший період тільки за письмовою згодою працівника та за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) у разі, коли надання щорічної відпустки в раніше обумовлений період може несприятливо відбитися на нормальному ході роботи підприємства, установи, організації, і за умови, що частина відпустки тривалістю не менше 24 календарних днів буде використана в поточному робочому році. Тому, в разі наявності у працівника невикористаних днів щорічної відпустки, за його бажанням (на підставі особистої заяви) і за згодою роботодавця, може бути надано щорічну основну або додаткову відпустку, а також інші оплачувані відпустки, передбачені законодавством.

Відповідно до положень Кодексу законів про працю за сімейними обставинами та з інших причин працівникові може надаватися відпустка без збереження заробітної плати на термін, обумовлений угодою між працівником і власником або уповноваженим ним органом, але не більше 15 календарних днів на рік. Отже, якщо працівник відмовляється написати заяву про надання йому відпустки без збереження заробітної плати, роботодавець не має права примушувати його до цього.

Відповідно до закону «Про відпустки» відпустку без збереження зарплати за бажанням працівника надається в обов'язковому порядку матері або іншій особі, яка здійснює догляд за дитиною віком до 14 років на період оголошення карантину на відповідній території. Право на відпустку на період оголошення карантину (без збереження зарплати) мають: мати; батько; бабуся; дідусь; інші родичі, які фактично доглядають за дитиною; особа, яка усиновила дитину; особа, яка взяла під опіку дитину; один з прийомних батьків; один з батьків-вихователів. Період, на який оголошений карантин, повинен бути підтверджений документально, тому важливо взяти довідки з навчальних закладів (про карантин) або копії наказів про призупинення навчального процесу [2]. До заяви про відпустку на період карантину потрібно додати копію свідоцтва про народження дитини й заяву працівника про надання відпустки без збереження заробітної плати на період оголошення карантину. Роботодавець зобов'язаний видати наказ (розпорядження) про надання такої відпустки. До того ж, відпустка без збереження заробітної плати надається на період оголошення карантину на відповідній території, тому така відпустка може бути продовженою й надаватися відповідну кількість разів.

Крім відпустки батьки дітей до 14 років на період оголошення карантину можуть скористатися іншими правами і гарантіями, а саме: оформити в медичній установі листок непрацездатності, який оплачується в установленому порядку, якщо дитина захворіла в період карантину; отримати відпустку без збереження зарплати, який надається за згодою сторін тривалістю до 15 календарних днів; працювати на умовах неповного робочого часу; використовувати щорічну відпустку, а також додаткову соціальну відпустку, якщо вони мають на це право.

Список використаних джерел

1. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/504/96-вр.

2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон України затверджений Верховною Радою України від 10.12.1971 № 322-VIII (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

Черненко К.В.

канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку та економічного контролю
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

«ХМАРНІ» ТЕХНОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Хмарні технології (англ. Cloud Technology) — це парадигма, що передбачає віддалену обробку та зберігання даних. Ця технологія надає користувачам мережі Інтернет, доступ до комп'ютерних ресурсів сервера і використання програмного забезпечення як онлайн-сервіса.

Основою для розуміння сутності й порівняння можливостей існуючих програмних продуктів є їх класифікація. Розподіливши програмне забезпечення за певними критеріями на групи, можна сформулювати вимоги до програм і порівняти їхні функціональні можливості. У межах цього дослідження важливою є класифікація бухгалтерського програмного забезпечення з точки зору технології його реалізації [1].

З точки зору технічних рішень увесь ринок комп'ютерних систем бухгалтерського обліку розвивається переважно за трьома напрямками [2]:

- традиційні «боксові» системи автоматизації бухгалтерського обліку (система «1С:Підприємство», «Парус», «ISpro» та ін.);
- системи забезпечення подання електронної звітності та обміну електронними документами («МЕ.Дос», «Арт-Звіт Плюс» та ін.);
- програмні сервіси для ведення обліку на основі «хмарних» технологій («Облік SaaS», «iFin», «MASTER:БУХГАЛТЕРІЯ», «хмарні» рішення для «1С: Підприємство»).

Використання «хмарних» технологій під час вирішення облікових задач має певні недоліки й несе певні загрози для інформаційної безпеки підприємства, основними з яких є:

1. Тотальна залежність користувачів сервісів від якості інтернет-зв'язку й неможливість доступу до системи в разі його відсутності.

2. Різні аспекти безпеки інформації, що включають можливість ураження або крадіжки даних. Використання «хмарних» сервісів містить загрозу витоку або крадіжки інформації з мережі постачальника «хмарного» сервісу через навмисне перехоплення інформації зловмисниками, втрату контролю над базами даних та додатками або через дії інсайдера.

3. Нестабільність економічної ситуації в державі несе загрозу прив'язки сервісу до конкретного постачальника через можливість його банкрутства або поглинання.

4. Недостатня урегульованість використання «хмарних» сервісів для вирішення облікових задач на законодавчому рівні.

Використання хмарних технологій дозволить значно ефективніше використовувати технічний та економічний потенціал держави, підприємств та приватних осіб, значно скорочуючи затрати на реалізацію системи ІТ-послуг. До основних переваг використання хмарних технологій належить масштабування та динамічність, що дозволяють використовувати потужності інфраструктури, не вдаючись у складні процеси управління хмарною технологією. Найголовніше, це дозволить значно зекономити час на отримання інформації й організації взаємодії між посадовими особами. Тому впровадження хмарних обчислень є актуальним питанням сьогодення.

Список використаних джерел

1. Любимов М.О., Кулик В.А. Можливості, загрози та перспективи використання «хмарних» технологій у бухгалтерському обліку. *Науковий Вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. № 2 (93). С. 40 – 46.

2. Одноволик В. І. Програмне забезпечення для обліку та звітності: аналіз ринку та функціоналу. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. № 2. С. 128–135.

СЕКЦІЯ 2

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Потриваєва Н.В.

д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування

Лугова О.І.

канд. екон. наук, старший викладач
кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Бухгалтерський облік як основна інформаційна система про стан і рух активів, джерел їх утворення і господарських процесів повинен бути адаптованим до змінених умов діяльності сучасного підприємства і більш повно враховувати екологічний та соціальний аспекти сталого розвитку й стратегічне планування наслідків господарської діяльності.

Як зазначають представники аудиторської компанії Deloitte [1]: «у сучасних умовах господарювання для успішної компанії недостатньо просто отримувати високий рівень прибутку. Вона повинна здійснювати свою діяльність, таким чином, який відповідає етичним принципам і принципам соціальної відповідальності, тобто мінімізуючи негативний вплив на навколишнє середовище, з огляду на інтереси всіх груп стейкхолдерів і позитивно впливаючи на суспільство, а також на планету в цілому».

Інтегрована звітність являє собою поєднання фінансової інформації, підготовленої за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), а також національними П(С)БО, розробленим на основі МСФЗ, з нефінансової інформацією у сфері сталого розвитку, підготовленої відповідно до керівництва GRI (Глобальна ініціатива зі звітності) [2].

Оскільки діюча версія Міжнародного стандарту інтегрованої звітності (МСІЗ) не включає поки в свій склад набір показників та індикаторів звітності, то доцільно користуватися як показниками, запропонованими МСФЗ (та/або національними стандартами обліку), так і показниками сталого розвитку, а крім того, використовувати свої власні показники ефективності роботи з капіталами і показники, що враховують специфіку діяльності компанії. Інтегрована звітність в частині фінансових показників повинна базуватися на трьох основних концепціях:

1) концепції справедливої вартості, яка дозволяє надавати користувачам інформацію про фінансовий стан і результати діяльності компанії, виходячи з реальної вартості елементів звітності;

2) концепції пріоритету економічного змісту над правовою формою, відповідно до якої професійне судження дозволяє робити висновки про економічну форму і більш достовірно відображати елементи звітності;

3) концепції прозорості, яка забезпечує відображення всіх суттєвих деталей діяльності компанії.

Саме ці три напрямки дозволяють найбільш точно і комплексно підійти до оцінки реального стану бізнесу компанії. Але не можна базуватися лише на фінансових аспектах і показниках оцінки даних звітності. Адже інтегрована звітність повинна відображати вплив компанії на економіку і тому максимально достовірно надавати фінансову інформацію, крім того, вона повинна відображати вплив компанії на навколишнє середовище і суспільство. Інтегрована звітність повинна давати уявлення про те, «який внесок компанія робить або має намір зробити в майбутньому для поліпшення або деградації економічної, екологічної та соціальної ситуації, процесів розвитку і тенденцій на місцевому, регіональному і глобальному рівнях» [2].

Ключові показники звітності у сфері сталого розвитку, які повинні відображатися в інтегрованій звітності, можна згрупувати за трьома складовими:

1) економічна складова, що представляє собою створену і розподілену пряму економічну вартість, доходи, операційні витрати, виплати співробітникам, постачальникам сировини і матеріалів, постачальникам капіталу, державі, пожертвування та інвестиції, нерозподілений прибуток;

2) екологічна складова, яка включає в себе результати діяльності, пов'язані як з вхідними потоками (сировиною, енергією, водою), так і з вихідними потоками (викидами, скидами, відходами, а також витратами, пов'язаними з навколишнім середовищем);

3) соціальна складова, тобто чисельність співробітників і плинність кадрів, взаємини співробітників і керівництва, здоров'я і безпеку на робочому місці, навчання і освіту, рівень оплати праці та соціальний пакет, інвестиції в проекти соціальної сфери.

Основа системи показників інтегрованої звітності наведена на рисунку 1.

Загальним в показниках є те, що в їхній основі лежить оцінка вартості бізнесу, вартості капіталів.

Склад інформації, яка повинна бути подана в інтегрованій звітності, вимагає наявності певного інструментарію, змінює підходи до планування робіт зі складання інтегрованої звітності і, відповідно, виникає необхідність вирішення наступних завдань:

– внесення коригувань в усі елементи облікових систем: методологію, методика, організацію облікового процесу, процедури збору і обробки облікової інформації. Необхідно розробити внутрішній регламент, що підлягає розкриттю інформації. Внести зміни в структуру аналітичних рахунків у фінансовому та управлінському обліку, що дозволить сформулювати необхідну для включення в інтегровану звітність аналітичну інформацію

фінансового та нефінансового характеру;

- актуалізація інформаційних систем економічного суб'єкта;
- координація діяльності функціональних підрозділів, які будуть задіяні в процесі складання та подання інтегрованої звітності;
- планування самого процесу підготовки інтегрованої звітності;
- розвиток інтегрованого мислення для складання якісного звіту;
- впровадження в практику управління економічним суб'єктом принципів соціальної відповідальності відповідно до Міжнародного стандарту ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності», розробленим Міжнародною організацією зі стандартизації, Глобального договору ООН та ін.

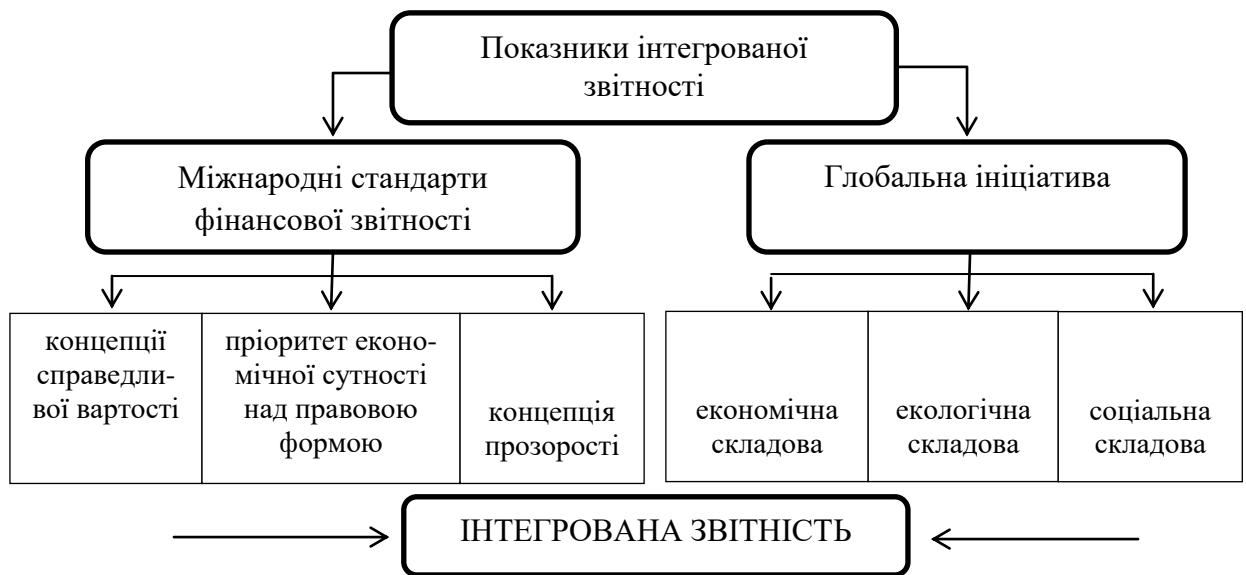

Рисунок 1 - Групи показників інтегрованої звітності

Джерело: сформовано автором

Інтегрована звітність повинна містити в собі всі істотні дані про стратегію компанії, корпоративне управління, показники її діяльності та перспективи, що відображають її економічне, соціальне і екологічне оточення. Крім того, має даватися ясно і чітко уявлення про те, яким чином компанія здійснює розумне керівництво і формує свою вартість.

Інтегрована звітність містить цілісну картину розвитку компанії, що дозволяє завойовувати довіру заінтересованих користувачів і розвивати відносини з ними. Повнота розкриття фінансової та нефінансової інформації дозволяє інвесторам робити обґрунтовані висновки про компанію, основні можливості і ризики, пов'язані з нею. Сприяє здійсненню операційного контролю та управління фінансовими ризиками. Інтегрована звітність дає можливість збирати і комплексно аналізувати інформацію, що стосується результатів діяльності компанії, її стійкого розвитку. На основі такої інформації приймаються виважені рішення, пов'язані з подальшою стратегією компанії, способами мінімізації витрат і ризиків.

Список використаних джерел

1. Integrated Reporting: a Better View? Deloitte. Global Sustainability and Climate Change Services. 12 p. [Electronic resource]. Retrieved from: http://www.deloitte.com/assets/DcomGlobal/Loal%20Assets/Documents/Sustainability%20and%20Climate%20Change/dtt_1_Deloitte_Integrated_Reporting_a_better_view_Sep_2011.2.pdf.
2. Руководство по отчетности в области устойчивого развития G4. URL: <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/Russian-G4-Part-One.pdf> (дата звернення: 28.04.2020).

Янковська Т.Ю.

студентка 3 курсу,

обліково-фінансовий факультет,

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Сирцева С.В.

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ З КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ

Звітність в електронній формі з дотриманням вимог законодавства про електронний документообіг зобов'язані подавати платники податків, які відносяться до великих і середніх підприємств (п. 49.4 Податкового кодексу України) [1]. Інші платники мають право здавати звітність в електронній формі за власним бажанням.

Електронний документообіг із контролюючими органами здійснюється відповідно до законодавства та на підставі договору про визнання електронних документів, який визначає взаємовідносини суб'єктів електронного документообігу (п. 2 розд. I Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 06.06.17 р. № 557) [2].

Договір – це документ, що визначає права та обов'язки сторін у процесі електронного документообігу. Він укладається шляхом приєднання автора (суб'єкта господарювання – юридичної або фізичної особи) до договору через подання заяви про приєднання (п. 1 розд. II Порядку № 557) [2].

Суб'єкт господарювання створює електронну звітність у строки та порядку, які визначені законодавством, із зазначенням усіх обов'язкових реквізитів і з використанням надійного засобу електронного цифрового підпису (ЕЦП).

Створення електронного документа завершується накладенням на нього ЕЦП, електронної печатки (при наявності), як передбачено для аналогічного документа в паперовому вигляді (п. 3 розд. II Порядку № 557).

Для подання електронної звітності необхідна наявність:

- комп'ютера з доступом до Інтернету;
- діючих посилених сертифікатів ключів ЕЦП посадових осіб, які підписують звітність, та електронної печатки (за наявності);
- спеціалізованого програмного забезпечення, за допомогою якого можна сформувати, підписати та відправити електронну звітність контролюючим органам.

Щоб подати електронну звітність, платник податків може скористатися як платними програмами, розробленими комерційними організаціями (наприклад, М.Е.Дос, Соната, iFin), так і безплатним сервісом – електронним кабінетом платника податків.

Подана електронна звітність проходить автоматизовану перевірку в день надходження або не пізніше наступного робочого дня, якщо електронний документ надійшов після закінчення або за годину до закінчення операційного дня (п. 9 розд. II Порядку № 557).

Згідно з п. 2 розд. I Порядку № 557 операційним днем є частина дня, протягом якого при наявності технічної можливості здійснюється електронний документообіг.

Автоматизована перевірка електронного документа включає перевірку (п. 10 розд. II Порядку № 557):

- правового статусу ЕЦП (строк дії сертифікатів ключів);
- обов'язковості та послідовності накладення на електронний документ ЕЦП підписантів та електронної печатки (при наявності) у встановленому порядку;
- відповідності електронного документа затверженому формату (стандарту);
- наявності обов'язкових реквізитів;
- наявності заяви про приєднання до договору;
- строку дії договору.

Після автоматизованої перевірки документа протягом двох годин із моменту отримання звітності контролюючим органом або протягом перших двох годин наступного операційного дня суб'єкту господарювання платнику податків направляється перша квитанція.

Якщо документ не пройшов автоматизовану перевірку, у першій квитанції повідомляється про його неприйняття із зазначенням причин. У цьому випадку друга квитанція не формується.

Друга квитанція повинна бути сформована не пізніше наступного робочого дня з моменту формування першої квитанції.

Ця квитанція підтверджує прийняття (реєстрацію) контролюючим органом електронного документа або повідомляє про його неприйняття. У ній указуються реквізити прийнятого (zareєстрованого) або неприйнятого (із зазначенням причини) електронного документа, результати обробки в контролюючому органі (дата та час прийняття/реєстрації) або неприйняття, реєстраційний номер. Другий примірник цієї квитанції зберігається в контролюючому органі.

Таким чином, щоб мати можливість подавати електронну звітність, платник повинен укласти договір із ДФС, отримати ЕЦП, мати комп'ютер, доступ до Інтернету та відповідне програмне забезпечення.

Список використаних джерел

1. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI із змінами і доповненнями. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T102755.html (дата звернення: 12.05.2020).

2. Про затвердження Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами: Наказ Міністерства фінансів України від 6 червня 2017 р. №557 / Міністерство фінансів України. URL: <https://pravo.uteka.ua/doc/Pro-zatverdzhennya-Poryadku-obminu-elektronnimi-dokumentami-z-kontrolyuyuchimi-organami> (дата звернення: 12.05.2020).

СЕКЦІЯ 3

ІНТЕГРОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Зайцева Х.Ю.

здобувач вищої освіти, групи БЗ/2,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, асистент Пісоченко Т. С.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В даний час інформаційні технології відіграють важливу роль в житті суспільства, в значній мірі визначаючи рівень його розвитку. Вони застосовуються в багатьох сферах діяльності людини, полегшуючи при цьому виконання різних завдань і операцій. Широке поширення, інформаційні технології, отримали і в сфері економіки, зокрема в системі бухгалтерського обліку.

Сучасні інформаційні технології в бухгалтерському обліку поступово змінили звичну структуру управління підприємством. Засоби обчислювальної техніки суттєво підвищують якість обробки облікової та аналітичної інформації. Робота кваліфікованого облікового працівника стає більш спрямованою на вдосконалення організації облікової роботи. Але в процесі організації бухгалтерського обліку на підприємстві часто виникає проблема про доцільність впровадження інформаційних систем. Адже не всі облікові працівники мають відповідне уявлення стосовно можливостей результативного використання інформаційних систем і технологій. Тому дослідження даної проблеми є актуальним.

Інформаційна система – це сукупність засобів збору, зберігання, передачі, оброблення інформації для досягнення поставленої мети у процесі управління [1]. Інформаційні системи і технології в значній мірі визначають рівень розвитку сучасного суспільства. Розвиток інформаційних технологій в нашій країні безпосередньо впливає на економічні аспекти життєдіяльності суспільства і в тому числі на всю систему бухгалтерського обліку.

Інформаційні технології необхідні для прискорення і поліпшення процесу використання інформації при здійсненні багатьох видів діяльності, тому на сьогоднішній день практично неможливо уявити ведення бухгалтерського обліку без їх застосування. Система бухгалтерського обліку активно розвивається і постійно вдосконалюється, і цьому сприяють такі чинники:

- розвиток обчислювальної техніки і засобів зв'язку;
- можливість автоматизації логічних операцій бухгалтерського обліку з використанням інформаційних технологій;
- нова система контролю і виправлення помилок;
- нові можливості документування фактів господарського життя;
- поява нових технологій ведення бухгалтерського обліку [2].

Інформаційні системи у бухгалтерському обліку здійснюються з використанням комп'ютерних програм, яким притаманні такі властивості:

- раціональний розподіл реквізитів в первинних документах, регістрах і формах звітності;
- оптимальне співвідношення між регістрами;
- ефективне поєднання хронологічної та систематичної записи;
- скорочення шляху проходження оброблюваної інформації від моменту її виникнення в первинних документах до балансу [5].

Важливим моментом автоматизації бухгалтерського обліку є правильний вибір програмного продукту. Інформаційні технології постійно розвиваються, і разом з ними йде процес розвитку бухгалтерських програм, за рахунок цього на ринку існує досить велика їх кількість.

На сьогоднішній день існує велика кількість різноманітних програмних засобів автоматизації бухгалтерського обліку: від засобів автоматизації локальної задачі бухгалтерського обліку до повнофункціональної комп'ютерної системи бухгалтерського обліку в складі інформаційної системи підприємства.

Ринок програмних продуктів комп'ютерних систем бухгалтерського обліку пов'язаний із такими провідними фірмами-розробниками як: «1С», «ІНТЕЛЛЕКТ-СЕРВІС», «ПАРУС», «ГАЛАКТИКА», «ДІАСОФТ», «COGNITIVE TECHNOLOGIES LTD» та інші.

Найрозповсюдженішим програмним продуктом автоматизації бухгалтерського обліку підприємствах нашої держави є система «1С: Бухгалтерія». Успішне використання, великою кількістю підприємств, системи «1С: Бухгалтерія» свідчить про здатність її забезпечити своєчасність і достовірність облікової інформації для прийняття управлінських рішень підприємствами та установами. Саме ці характеристики систем обліку є найважливішими для отримання непрямого економічного ефекту.

Інформаційна основа сучасного бухгалтерського обліку повинна являти собою відкриту систему, з можливістю поступового накопичення необхідних даних, а також різних способів їх угруповання і обробки. В даний час вченими багатьох країн ведеться робота в області розробки алгоритмів побудови інформаційних систем за типом «штучний інтелект» або «експертні системи». В майбутньому саме до такого типу повинна ставитися автоматизована система бухгалтерського обліку [3].

За останні роки в нашій країні відбулися значні позитивні зміни в структурі ринку інформаційних технологій: основну роль стали грати великі постачальники, розвивається якісний сервіс, формуються дилерські мережі.

Але при існуванні на ринку безлічі бухгалтерських програм, що задовольняють найрізноманітніші до них вимоги, завдання вибору програми для конкретного підприємства залишається дуже складним. Адже придбання і впровадження елементів програмного забезпечення вимагає значних матеріальних і трудових ресурсів; витрат ресурсів вимагає також практичне використання інформаційних систем. Тобто, з одного боку, автоматизація облікових процесів є об'єктивною необхідністю, удосконалювати організацію і форми бухгалтерського обліку можливо тільки на базі новітніх технологічних засобів. Але, з іншого боку, для того, щоб правильно вибрати систему автоматизації бухгалтерського обліку, що задовольняє всім запитам підприємства, а ще краще і враховує певні специфічні особливості діяльності підприємства, необхідно чітко уявляти систему ведення бухгалтерського обліку на підприємстві і ринку пропонувані програмні продукти. Оптимальне рішення двосторонньої завдання дозволить забезпечити сучасні вимоги, що пред'являються сьогодні до організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Інформаційні системи і технології на підприємствах: підручник / В. Л. Плескач, Т. Г. Затонацька. – К. : Знання, 2011. – 718 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1431092747737/informatika/zasobi_stvorennya_zabezpechennya_informatsiynih_tehnologiy_pidpriyemstvah.
2. Левицька С. О. Автоматизація бухгалтерського обліку як визначальний фактор ефективності облікової системи вітчизняних підприємств [Текст] / С. О. Левицька, А. В. Романюк // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2017. – № 2. – С. 156-163.
3. Гаркуша, С. А. Автоматизація облікових процесів: впровадження та переваги роботи системи [Текст] / С. А. Гаркуша // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». – 2016. – Вип. 4 (52). – С. 60-65.
4. Про інформацію, інформаційні технології і про захист інформації. Федеральний закон від 27.07.2006 N 149-ФЗ (ред. Від 13.07.2015, з ізм. І доп. Вступ. В силу з 10.01.2016) [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.consultant.ru / document / cons_doc_LAW_61798 / (дата звернення: 15.05.2016).
5. Ясенів В. Н. Інформаційні системи і технології в економіці: навчальний посібник /В.Н. Ясенів. – М: Юніті-Дана, 2015. – 560 с.

Мацьків Г.В.

канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри обліку та оподаткування
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

ЗАСТОСУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В БІЗНЕСІ

Аналіз досвіду впровадження та використання управлінських інформаційних систем в Україні показав, що комп'ютерною підтримкою забезпечено діяльність нижчих та середніх ланок управління, характерною ознакою якої є повністю формалізовані процедури підготовки рішень. Керівникам же вищого рангу притаманна робота в умовах неструктурованих або слабо структурованих проблем, в яких не завжди задані залежності між важливими характеристиками, а прийняття управлінських рішень значною мірою базується лише на творчому підході, інформованості, кваліфікації, таланті, інтуїції та інших їх рисах.

Комп'ютерна підтримка такої діяльності в більшості суб'єктів бізнесу практично відсутня, тому, на наш погляд, необхідно створювати та використовувати саме управлінські інформаційні системи. Дані системи є останньою генерацією в ланцюжку інструментів управління бізнесом, що забезпечують комплексний чи інтегрований контроль над підприємством [1].

До класу управлінських систем належать функціональні системи організаційного управління з елементами бухгалтерського обліку, планування, діловодства, а також модулями прийняття рішень та деякими іншими. Бухгалтерська складова програми в даному випадку не є головною. Більш важливим є взаємозв'язок всіх складових системи, можливість ефективного управління підприємством, допомога в рішення головної задачі бізнесу – отримання прибутку.

Сьогодні пропонується широкий спектр управлінських інформаційних систем – «Системи підтримки прийняття рішень» (DSS), «Планування ресурсів підприємства» (ERP), «Системи планування ресурсів підприємства, синхронізованого зі споживачами» (CSRП), «Розвинуті системи планування» (APS) та інші. На нашу думку, для більшості суб'єктів бізнесу найбільш привабливою для ефективного управління фінансовими результатами діяльності є ERP-система (англ. Enterprise Resource Planning System - система планування ресурсів підприємства).

ERP-система - корпоративна інформаційна система (KIC), яка призначена для автоматизації обліку та управління. ERP-системи, як правило, будуються за модульним принципом та охоплюють майже всі ключові процеси діяльності підприємства. Головне призначення даної системи є пошук взаємозв'язків між всіма відділами торгівельного підприємства, а також створення інформаційного центру даних, який акумулює та надає всю

необхідну інформацію про діяльність підприємства в цілому та розрізі структурних підрозділів.

Запропоновані на ринку ERP-системи для автоматизації суб'єктів господарювання є досить різноманітні, та задовольняють потреби керівників усіх рівнів. Така система забезпечує, з одного боку, гнучку настройку, а з іншого – безпечну фіксацію бізнес-процесів, неможливість «відкату назад» транзакцій, які були виконані та зафіксовані в протоколі, що підвищує прозорість торгових операцій та скорочує втрати, пов'язані з помилками та шахрайством персоналу [2].

Для підвищення доходності в умовах застосування інформаційних технологій ERP, доцільно починати саме з структурних підрозділів. Ідеальним варіантом є паралельне впровадження ERP-системи в центральному офісі та відокремлених відділах підприємства. Побудова та в підприємствах торгівлі оболонки ERP-системи схематично буде мати наступний вигляд (рис. 1).

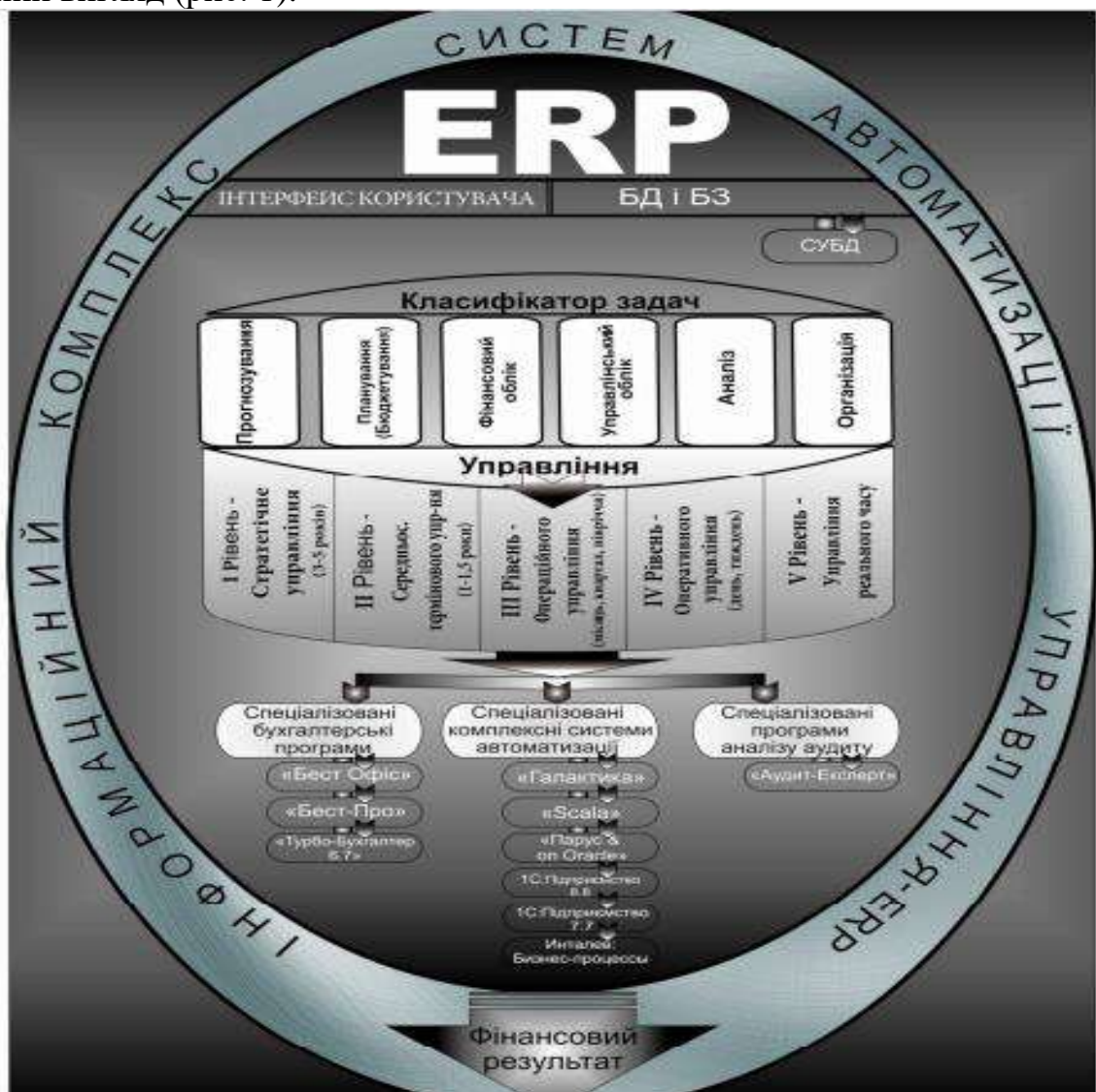

Рис. 1 Оболонка ERM-системи для автоматизації облікових процесів суб'єктів бізнесу*

*Узагальнено на підставі [3]

Таким чином, можливості аналізу бізнес-даних в ERP-системах дозволяють відстежувати зміни щодо стану справ, виявляти «вузькі місця», визначати ефективність роботи окремих підрозділів та відповідальних осіб та перспективні напрямки бізнесу і приймати оптимальні управлінські рішення. Цикл аналітичних процедур у системі забезпечує підтримку лояльних клієнтів, планування маркетингових досліджень, визначення правильності ціноутворення та ефективної системи бонусних знижок.

Перевагою ERP-системи є можливість її застосування як на великих, так і на середніх та малих підприємствах. Для суб'єктів бізнесу ця система включає міцні засоби бізнес-аналітики та консолідації облікової інформації, ведення обліку за центрами відповідальності, комп'ютерного виводу звітності згідно як з П(С)БО, так і з МСФЗ [4].

Що стосується технічних можливостей для підприємств, то ERP-системи розраховані на обробку великих масивів інформації і одночасну роботу багатьох користувачів, що генерують велике число транзакцій (це актуально для торгівлі). Крім цього всі системи даного класу підтримують роботу з розподіленими базами даних, що забезпечує їх синхронізацію та актуалізацію інформації для управління фінансовим результатом.

Оболонка зазначеної управлінської інформаційної системи повинна постійно оновлюватися програмним забезпеченням класу ERP та задовольняти потреби як фінансового, так і управлінського обліку в єдиному інформаційному просторі.

Отже, застосування оболонки даних дозволить підвищити прибутковість бізнес-процесів, а також підвищить ефективність управління діяльністю суб'єкта бізнесу, що стане платформою для створення нових «рецептів» ефективних рішень.

Список використаних джерел

1. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку: наукове видання. Житомир, 2009. 241 с.
2. Пацай Б.Д. Роль інформаційних технологій в управлінні фінансовими ресурсами підприємств. Фінанси України. 2010. № 8. С. 82-84.
3. Поливана Л.А. ERP- системи для автоматизації обліку фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. № 41. С. 216-219.
4. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2004. 187 с.

Мирончук З.П.

канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування

Малецька О.І.

канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування
Львівський національний аграрний університет
м. Дубляни

ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ

Нові економічні відносини обумовлюють необхідність суттєвих змін в системі бухгалтерського обліку підприємств України. Бухгалтерський облік в ринкових умовах виконує завдання інформаційного забезпечення управління, контролю за збереженням власності та зміцненням фінансового стану підприємства, підвищення ефективності виробництва та зменшення ризику втрати коштів, пов'язаного зі зміною умов виробництва, інвестування у нові підприємства та види діяльності.

Питання про форму бухгалтерського обліку — одне з основних у бухгалтерському обліку. Правильне розуміння та визначення форми обліку має не тільки теоретичне, а й велике практичне значення. Це, у свою чергу, дає можливість установити основні принципи й характерні риси тієї чи іншої форми обліку і з'ясувати, наскільки позитивно вони впливають на успішне проведення автоматизації бухгалтерського обліку. Форма обліку в умовах автоматизованої обробки інформації найтісніше пов'язана із системою оброблення облікових даних, процесом збирання та зберігання їх.

Ефективне використання технічних засобів і програмного забезпечення дає змогу найбільшою мірою оптимізувати технологічний процес автоматизованого обліку, структура й логічна послідовність якого і становлять форму обліку.

Інтегрована система обліку — це сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів телекомунікації, баз і банків даних, методів і процедур, персоналу управління, які реалізують функції збору, оброблення, нагромадження та оброблення інформації для підготовки та прийняття ефективних управлінських рішень[1].

Перехід до ринкових умов вимагає перегляду низки теоретичних і практичних положень бухгалтерського обліку, його організації, а також методик формування та обробки облікової інформації, виходячи з наявного господарського механізму і можливостей обчислювальної техніки.

В сучасних умовах для кваліфікованого бухгалтера — надзвичайно важливим є вміння організувати ведення обліку та роботу бухгалтерії з використанням сучасних інформаційних технологій. До функцій бухгалтера включаються обов'язки, пов'язані з впровадженням комп'ютерної інформаційної системи підприємства, її підтримання в актуальному стані,

забезпечення її постійного розвитку та пристосування до особливостей діяльності підприємства.

Бухгалтер на підприємстві відповідає не лише за правильність реєстрації та обробки облікової інформації, а й за вибір технологій ведення обліку, формування чітких та зрозумілих інструкцій щодо ведення обліку за кожним напрямком, які будуть використані як основа для технічного завдання для побудови комп'ютерної інформаційної системи підприємства.

Результатом такої трансформації професії бухгалтера є перетворення його в керівника автоматизації підприємства. Використання комп'ютерних облікових програм дозволяє підвищити оперативність ведення обліку, збільшити рівень його деталізації, посилити контроль за достовірністю та правильністю облікової інформації на всіх етапах її обробки.

З іншого боку, комп'ютеризація ведення обліку дозволяє зменшити трудомісткість виконання окремих операцій, усунути дублювання інформації при веденні обліку окремих операцій, звільнити бухгалтера від розрахункової роботи. Зважаючи на безперечні переваги автоматизованого ведення обліку, порівняно з безкомп'ютерним, не слід забувати про негативні сторони автоматизації, які підвищують вимоги до кваліфікації облікових працівників, обумовлюють значні витрати на впровадження комп'ютерної облікової системи, викликають необхідність зміни структури управління підприємством, підбору нових кадрів та навчання вже працюючого персоналу, що обумовлює нові витрати та може викликати певні проблеми в діяльності підприємства.

Інтегровані системи бухгалтерського обліку побудовано на основі записів, які тією чи іншою мірою відображають інформацію різних розділів, котрі інтегрують в усі розділи обліку. Звичайно, такі програмні засоби функціонують у вигляді одного виконуючого модуля, що є ядром інформаційної системи бухгалтерського обліку [2].

У діючих інтегрованих системах розробники намагаються досягти повноти реалізації облікових функцій не за рахунок розподілу бухгалтерського обліку на окремі ділянки обліку, а за рахунок ускладнення та спеціалізації процедур оброблення бухгалтерських проводок, в які може входити різноманітна додаткова інформація, потрібна для відображення специфіки кількісного та сумового, інвентарного обліку тощо. Цей клас програмних засобів призначений в основному для невеликих підприємств, однак, на відміну від програмних засобів «міні-бухгалтерія», вони характеризуються більшою глибиною аналітичного обліку та розвиненою реалізацією функцій натурально-вартісного і інвентарного обліку. До таких програмних засобів відносять інформаційні системи «Парус», «Інтегратор», «Інфін» та ін [3].

Таким чином, можна виділити наступні тенденції розвитку інтегрованої системи в обліку: 1) збільшення швидкості обробки первинних документів за рахунок переведення документообігу з паперового в електронний; 2) перехід від роботи з окремим первинним документом до групової обробки

документів; 3) комплексування різнорідних систем, пристроїв, технологій реєстрації та обробки облікової інформації. Інтеграція допоміжних систем в одній обліковій програмі; 4) активне використання в обліковому процесі технологій безконтактної ідентифікації; 5) перехід деяких ділянок обліку від автоматизації до автоматичності; 6) використання в обліковому процесі хмарних обчислень; 7) ведення податкового обліку на серверах; 8) електронне адміністрування податків.

Отже, застосування інтегрованої форми обліку дозволить ефективно вирішити проблему аналітичного обліку. Якщо при застосуванні паперових форм обліку збільшення рівнів деталізації аналітичного обліку та переліку об'єктів аналітики вимагає збільшення кількості облікових працівників, то при застосуванні обчислювальної техніки є можливість вести аналітичний облік з будь-яким рівнем деталізації та широкою номенклатурою аналітичних об'єктів.

Список використаних джерел

1. Лучик, Г. М. Облік як система у формуванні інформаційної бази для управління [Текст] / Г. М. Лучик // Young Scientist. — 2014. — № 10(13). — С. 91–95.
2. Шквір В.Д. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник / В.Д. Шквір, А.Г. Загородній, О.С. Височан. – 4-е вид., доопрац. і допов.- Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017.- 404 с.
3. Бухгалтерський облік як інформаційна система [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://ukrreferat.com/lib/finans/buh_oblik/1.htm.

Шевченко А.І.

магістр, обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Сирцева С.В.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

АЛГОРИТМ ОБМІНУ ЕЛЕКТРОННИМИ ДОКУМЕНТАМИ ІЗ ФОНДОМ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

З метою створення належних умов експлуатації автоматизованої інформаційної системи приймання електронних документів від страхувальників у робочих органах Фонду соціального страхування України наказом виконавчої дирекції ФССУ від 25.09.18 р. № 442-од затверджено Примірний договір про подання електронних документів до Фонду соціального страхування України [1].

Алгоритм дій страхувальника (роботодавця) такий:

1) заповнює бланк примірного договору, бланк якого можна роздрукувати зі спеціалізованого програмного забезпечення, яке

використовує установа для подання електронних документів, або у відділенні ФСС;

2) підписує договір;

3) додатково можна роздрукувати сертифікати електронного підпису (ЕП), заповнити заяву про реєстрацію ЕП і роздрукувати її, адже спочатку все подається в паперовому вигляді [2].

У договорі визначено всі вимоги до створення та подання електронних документів.

Таким чином, страхувальник створює електронні документи за допомогою наявного спеціалізованого програмного забезпечення та подає їх до ФСС.

Зі свого боку ФСС відправляє страхувальнику три квитанції з інформацією:

- про отримання електронного документа, що засвідчує факт і час його одержання;

- надходження електронного документа, що за результатами перевірки засвідчує факт і час його відправлення;

- приймання електронного документа, що засвідчує факт і час його приймання (неприймання) та внесення його даних у базу.

Дія договору, укладеного страхувальником із ФСС, поширюється на такі електронні документи [2]:

- заяву-розрахунок;

- повідомлення про виплату коштів застрахованим особам;

- Звіт по заборгованості страхувальника зі сплати страхових коштів до Фонду соціального страхування України за формою додатка до постанови правління ФСС від 12.12.18 р. № 28.

У разі подання електронного документа із застосуванням ЕП роздрукована заява-розрахунок разом із поданими застрахованими особами документами, на підставі яких призначалися окремі виплати та матеріальне забезпечення, зберігається у страхувальника. Підтвердженням прийняття ФСС такої інформації є квитанція, отримана від ФСС.

Так, заява-розрахунок містить інформацію про страхувальника і таблиці з видами матеріального забезпечення та виплат потерпілим на виробництві, за якими слід провести виплати, а також має додатки з 1.1 по 1.5, де розшифровується інформація, наведена у зведеній таблиці за видами матеріального забезпечення.

Кожен із додатків до заяви-розрахунку (1.1–1.5) має свою специфіку заповнення залежно від виду матеріального забезпечення, але їх основна мета – ідентифікувати особу, якій нараховано суму за кошти ФСС.

Вимоги до заповнення обов'язкових реквізитів повідомлення такі самі, як і до заповнення лицьового боку заяви-розрахунку.

Сума, зазначена у повідомленні, має бути вказана з урахуванням обов'язкових платежів, які були сплачені з отриманої суми фінансування матеріального забезпечення (сума застрахованій особі + податки).

Якщо частина суми, указана у заяві-розрахунку, не була виплачена страховальником застрахованій особі (тривала хвороба, відрадження або з інших причин), унаслідок чого сума профінансованих витрат не збігається з виплаченою застрахованим особам, ці суми можуть бути віднесені на рахунок депонентів. Про це страховальнику необхідно зробити примітку в «Повідомленні про виплату коштів застрахованим особам». Після виплати відповідної суми страховальник надсилає додаткове повідомлення.

Отже, страховальник має право подавати до ФСС усі вищеперелічені форми документів та звітності в електронному вигляді. А сьогодні, в умовах запровадженого карантину, саме так і варто подавати всі звіти і документи, причому не тільки до ФСС, але й до інших контролюючих/обслуговуючих органів, щоб не наражати на небезпеку ні себе, ні оточуючих. Головне, щоб електронна форма цих документів відповідала аналогам на паперових носіях, які повинні зберігатися у страховальника.

Список використаних джерел

1. Про примірний договір із страховальником щодо подання електронних документів до Фонду соціального страхування України : Наказ виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України від 25 вересня 2018 р. №442-о / Фонд соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/doccatalog/document?id=960344> (дата звернення: 12.05.2020).

2. Ляшенко А. Електронний обмін документами із ФСС. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhet-buxgalterskij-uchet-otchetnost-i-kaznachejskoe-obsluzhivanie-52-elektronnyj-obmen-dokumentami-s-fss> (дата звернення: 12.05.2020).

СЕКЦІЯ 4

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Козаченко Л.А.

канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку і оподаткування

Карабін К.О.

здобувач вищої освіти III курсу, обліково-
фінансовий факультет

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективна та безперервна діяльність бізнесу повинна підтримуватися необхідними бізнес-процесами, що покликані забезпечити мінімізацію витрат, комерціалізацію інноваційної продукції, підвищення якості результативності діяльності, впровадження більш дієвих методів управління, що є основною стратегічного управління.

В умовах нестабільності підприємства у пошуках належного рівня конкурентоспроможності на вітчизняному та закордонних ринках в першу чергу зосереджують увагу на процесі бізнес-аналітики своїх внутрішніх резервів, зокрема фінансових і матеріальних ресурсах, інтелектуальному капіталі, що можуть бути основою для ефективних управлінських рішень та покращення бізнес-процесів.

Останнім часом з'являється все більше теоретико-методичних досліджень вітчизняних науковців щодо особливостей використання результатів бізнес-аналітики бізнес-процесів підприємств в Україні, зокрема: Гайди Т.Ю., Гордієнка І.В., А. В. Сидорова, Д. В. Біленко, Н. В. Буркіної, Яремко З.М та інших, що свідчить про актуальність питання та потребу у подальших дослідженнях.

Перше трактування терміну «бізнес-аналітика» (business intelligence) як «здатність розуміти зв'язки між представленими фактами таким чином, щоб направляти дії для досягнення бажаної мети» належить Х. Луну, який був дослідником компанії ІВМ [1].

Автори А. В. Сидорова, Д. В. Біленко, Н. В. Буркіна вказують на те, що бізнес-аналітика – це наука аналізу, яка вивчає кількісну та якісну сторону бізнес-процесів у різних видах діяльності, застосовуючи репродуктивну, розрахункову й аналітичну функції показників, статистичні та математичні методи аналізу, моделювання й прогнозування, інформаційні технології та програмне забезпечення для обґрунтування ефективних управлінських рішень [2].

Зупинимося на визначенні бізнес-аналітики дослідників компанії Gartner як більш лаконічному і сучасному - це «набір програм, інструментів, інфраструктури та провідних методик, що забезпечують доступ до інформації та її аналіз з метою оптимізації бізнес-рішень та підвищення ефективності [3].

В контексті стратегічного управління, визначення яких запропонована вченими Пірсом та Робертсоном, а саме поняття "стратегічне управління" включає набір рішень та дій з формулювання і виконання стратегій, розроблених для того щоб досягнути конкретних цілей організації [4], розуміємо, що для прийняття бізнес-рішень необхідна актуальна та неупереджена інформація, а також ефективний інструментарій.

Вихідними даними для проведення бізнес-аналітики на підприємстві є:

- загальні цілі, стратегії та критерії розвитку підприємства;
- аналітичні матеріали, техніко-економічні розрахунки;
- законодавчі документи, галузеві норми та нормативи.

Яремко З.М. зазначає, що у конверзації між стратегією та бізнес-аналітикою передбачено наявність у підприємства сховища інтегрованих даних, а сама система бізнес-аналітики створюється на основі аналітичних процедур з використанням цих даних у процесі стратегічного управління зокрема [5].

Реалізація процесу бізнес-аналітики передбачає використання програмного продукту, як правило у професійного розробника, а також подальше залучення системного інтегратора для його реалізації, зокрема для визначення і планування стратегії, координування і виконання стратегії, моніторингу результатів діяльності та постійному її оцінюванню та вдосконаленню.

Використання програмних продуктів бізнес-аналітики в Україні активніше впроваджується як правило великим бізнесом або бізнесом із залученням іноземного капіталу здебільшого у галузях фінансів та продажу.

У дослідженні Корецького С.Л., Барсукової М.А., Єсіпова А.Ю надається аналіз щодо сучасного ринку програмного забезпечення для бізнес-рішень, від потужних платформ бізнес-аналізу до простих систем аналітики та звітності, що дозволяє вибрати рішення, яке може обрати підприємство будь-якої галузі. Наразі популярними в Україні є такі системи бізнес-аналітики як SAP HANA, Seeneco, BusinessQ, Business Objects, Cyscom тощо [6].

Отже, роль бізнес-аналітики у стратегічному управлінні на підприємстві при використанні програмних продуктів, що базуються на зборі і обробці інформації, уможливорює вчасно виявити зони безвідповідальності, що виникають у його структурних підрозділах та розв'язати окремі завдання оптимізації виробничої і комерційної діяльності виходячи із загальної стратегії управління бізнесу.

Список використаних джерел

1. Luhn H.P. IBM Journal of Research and Development / H.P. Luhn – IBM Corp/ - 1958. – Vol. 2., Issue 4, Oktober. 426 p.

2. Сидорова А. В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник/ А. В. Сидорова, Д. В. Біленко, Н. В. Буркіна // Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. -2019. 104 с.

3. Коковський А. Business intelligence: ще сучасніше ніж 20 років тому / А. Коковський // ІТМ. Інформаційні технології для менеджменту. – 2011. - №1, 2. – С. 40-44.

Марків Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Східницька Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

РОЗВИТОК СУЧАСНОГО АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ

Сьогодні відбувається найважливіша трансформація нашого часу - діджиталізація. Це явище, яке покликане спростити наше життя, а ведення бізнесу зробити більш ефективним. Воно дозволяє переводити величезний обсяг інформації в структуровану систему даних і полегшувати роботу всіх підприємств, в тому числі агро, які відрізняються своєю галузевою специфікою та вимогами до системи управління. Діджиталізація в агробізнесі докорінно змінює підхід до організації збору, обробки, зберігання та використання інформаційних даних, знижуючи витрати на виробництво і підвищуючи продуктивність роботи, а значить і рентабельність.

Її основними перевагами є:

- економія часу і підвищення продуктивності - автоматизація виробництва та інших внутрішніх процесів компанії;
- оптимізація та покращення комунікацій - як внутрішніх, так і зовнішніх;
- можливості крос-продажів/upsell-продажів - вихід на новий рівень обслуговування клієнтів і заохочення їх до придбання більшої кількості продуктів;
- конкурентні можливості за рахунок поліпшення клієнтського досвіду і загальної оптимізації робочого процесу [2].

Можна виділити два основних напрямки, в яких рухається діджиталізація, а саме підвищення продуктивності і створення в майбутньому абсолютно оцифрованих підприємств. Використання нових технологій в бізнесі знижує загальні витрати, за допомогою чого збільшується прибуток. Саме завдяки оцифруванню, компанії усвідомлюють, що

здатні удосконалюватися в своїй галузі. Таким чином, потрібно менших зусиль, оскільки діджиталізація допомагає подолати бар'єри і легше перейти на новий рівень управління підприємством. З оцифруванням даних методи ведення бізнесу також зазнають значних змін. На даному етапі багато компаній мають можливість вибитися в лідери з мінімальними витратами, всього лише за допомогою діджиталізації виробництва.

Другим напрямком діджиталізації є «цифрові підприємства». Вони створюються завдяки хмарним технологіям і існують на основі віддаленої роботи. В економіці стає все важче вижити, якщо компанія не є «цифровим бізнесом». Саме тому все більше і більше підприємств звертаються до хмарних сервісів.

Згідно з прогнозами, світові інвестиції у діджитал-технології та послуги до 2023 року повинні були скласти 2,3 трильйона доларів [2]. Це дуже важливо для того, аби підприємці малого та середньобізнесу мали можливість не тільки використовувати ці діджитал продукти, але й змогу навчитись практичному використанню інструментів на прикладі тих, хто в цьому вже досяг значного успіху [1].

З розвитком нових технологій кожен суб'єкт вітчизняного агробізнесу проходить шлях поступової діджиталізації власної діяльності. Починається все зі стихійною оцифровки інформації (етап перший), що поступово призводить до формування великого масиву даних у вигляді BigData. Найбільшою проблемою другого етапу є не систематизована структура даних, з якої в певний період стає неможливо працювати. Тільки перейшовши на третій етап групування BigData, українські агропідприємства мають шанс наздогнати останні світові тенденції технологізації. Повна цифрова трансформація агробізнесу (четвертий етап) - це мета, до якої необхідно прагнути кожній агрокомпанії. Ведення справ виключно в цифровому форматі, дозволить агропідприємствам більше не залежати від друкованих способів зберігання інформації, вести всі ділові переговори в онлайн-режимі і виконувати будь-які завдання без прив'язки до офісу. Перехід до останнього етапу діджиталізації значно спростить життя і зменшить витрати, але його неможливо досягти без поступової роботи над перетворенням даних.

Проблема більшості аграрних підприємств України полягає в тому, що вони, в силу консервативних поглядів, дуже довго затримуються на першому етапі. У той час як компанії по всьому світу давно прийшли до впровадження діджиталізації, вітчизняні виробники буквально застрягли в минулому, єдино радує, що не всі. До передових агропідприємств України можна віднести тих, хто користується рішеннями PreAgri, ГІС 6 Агро і ГІС 6 ВЕБ. Системне та комплексне використання зазначених інформаційних технологій дозволяє реалізувати обидва напрямки, що стосуються діджиталізації, а саме підвищити продуктивність і створити абсолютно оцифроване підприємство.

Варто відзначити, що жоден сучасний бізнес не зможе існувати в довгостроковій перспективі без розробки стратегії цифрової трансформації. Ми спостерігаємо стрімке прискорення тенденцій, що до сьогодні набирали

популярність дуже повільно. Швидше за все, саме вони визначатимуть майбутнє бізнесу протягом наступних років. Діджиталізація послуг, як і діджиталізація держави і технології у цілому, вже врятували мільйони робочих місць, допомогли сповільнити поширення вірусу і дозволяють бізнесу справлятися з новими реаліями.

Список використаних джерел

1. Діджиталізація для малого та середнього бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://buduysvoe.com/publications/didzhytalizaciya-dlya-malogo-ta-serednogo-biznesu>.

2. Поняття діджиталізації бізнесу: сфери і необхідність [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html>

Петришин Л.П.

доктор екон. наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та оподаткування

Жидовська Н.М.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку та оподаткування
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ У ДОСЛІДЖЕННІ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ КООПЕРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для підвищення ефективності управління підприємством необхідно проводити аналіз його активів, джерел їх утворення на всіх етапах від створення підприємства до визначення результатів діяльності. В сучасній науковій літературі окремо не виділяють окремий напрям аналізу, який би стосувався безпосередньо власного капіталу. Зазвичай, показники складових власного капіталу використовують при аналізі фінансового стану, а також при аналізі прибутку та рентабельності підприємства. Попри те, аналіз власного капіталу підприємства являє собою складне, комплексне завдання, під час розв'язання якого слід враховувати не лише загальний фінансовий стан та його діяльність, а й аналізування порядку формування власного капіталу, структури власного капіталу, напрямів та ефективності його використання. Тому, для більш реальної оцінки стану власного капіталу підприємства, при його аналізі варто використовувати основні методи його дослідження.

У процесі управління власним капіталом підприємства досить важливим є здійснення аналізу ефективності його формування та використання, який є підґрунтям для виявлення напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності.

Це можливо зробити за допомогою наступних економіко-статистичних методів:

- порівняння;
- приведення показників до порівнянного вигляду;
- використання абсолютних і відносних показників;
- метод групувань;
- графічний;
- балансовий;
- метод табличного відображення аналітичних даних [1].

Залежно від використовуваних методів для аналізу ефективності на підприємстві розрізняють такі основні системи:

- вертикальний аналіз;
- горизонтальний аналіз;
- аналіз коефіцієнтів;
- порівняльний аналіз;
- інтегральний аналіз.

Вертикальний (структурний) фінансовий аналіз ґрунтується на структурному розкладанні окремих складових власного капіталу підприємства. У процесі здійснення цього аналізу розраховується питома вага окремих складових власного капіталу в його загальній вартості. Загалом власний капітал підприємства на сьогодні згідно із фінансовою звітністю складається із зареєстрованого (пайового) капіталу, капіталу у дооцінках, додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), неоплаченого та вилученого капіталів [2]. При цьому зареєстрований, тобто статутний капітал, підприємства є умовою початку господарської діяльності, а нерозподілений прибуток – можливістю нарощення виробничих потужностей.

Горизонтальний (трендовий) фінансовий аналіз власного капіталу передбачає вивчення динаміки окремих складових та власного капіталу загалом у часі. За використання цієї системи аналізу розраховуються темпи зростання (приросту) власного капіталу та його складових за декілька періодів і визначаються загальні тенденції їх зміни.

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства між собою. У процесі використання цієї системи аналізу визначаються різні відносні показники, що характеризують результативність використання капіталу підприємства та рівень його фінансової стійкості [2].

Порівняльний фінансовий аналіз базується на порівнянні значень окремих груп показників, які є між собою аналогічними. При використанні цього аналізу для оцінювання власного капіталу розраховуються розміри абсолютних і відносних відхилень власного капіталу загалом та окремих його складових. Такий вид аналізу застосовують з метою зіставлення ефективності діяльності підприємства в різні періоди господарської діяльності або ж з

метою оцінювання ефективності управління власним капіталом порівняно із іншими підприємствами.

Наступним методом аналізу показників власного капіталу є інтегральний, який базується на розрахунках наступних показників: рентабельності продукції, рентабельності продажу, рентабельності всього капіталу підприємства, і відтворює ефективність використання капіталу, який вкладений у діяльність підприємства на тривалий період, рентабельність інвестицій у капітал [3].

В управлінні використанням капіталу найбільше поширення отримали наступні системи інтегрального фінансового аналізу [3]:

1. Дюпонівська система інтегрального аналізу ефективності використання капіталу підприємства, розроблена фірмою «Дюпон» (США), яка передбачає розкладання показника «коефіцієнт рентабельності капіталу» на низку фінансових коефіцієнтів його формування, взаємопов'язаних у єдиній системі. В основі цієї системи аналізу лежить «Модель Дюпона», відповідно до якої коефіцієнт рентабельності використовуваного капіталу підприємства становить добуток коефіцієнта рентабельності реалізації продукції на коефіцієнт оборотності (кількість оборотів) капіталу.

2. Система SWOT-аналізу. Основним змістом SWOT-аналізу є дослідження характеру сильних і слабких аспектів діяльності підприємства щодо можливостей використання його капіталу, а також позитивного або негативного впливу окремих екзогенних факторів на умови його використання.

3. Об'єктно-орієнтована система інтегрального аналізу використання капіталу підприємства базується на використанні комп'ютерної технології та спеціального пакету прикладних програм. Основою цієї концепції є втілення моделі формування рівня рентабельності власного капіталу підприємства у вигляді сукупності взаємодіючих первинних фінансових блоків, що моделюють «класи» елементів, безпосередньо формують цей показник.

4. Інтегральна система портфельного аналізу. Цей аналіз заснований на використанні «портфельної теорії», відповідно до якої рівень прибутковості портфеля фондових інструментів розглядається в одній зв'язці з рівнем ризику портфеля (система «прибуток-ризик»).

Проведення аналізу власного капіталу підприємства за одним або двома методами не є об'єктивним. Здійснення дослідження ефективності капіталу потребує використання багатофакторного аналізу з низкою різних показників. Для цього необхідним є використання як загальноприйнятих методів дослідження, так і методів бухгалтерського обліку з використанням його елементів. Реальна оцінка стану власного капіталу підприємства дозволить оперативно відшукати наявні «слабкі сторони» та прийняти управлінські рішення щодо їх швидкого усунення, що дасть змогу значно підвищити фінансову стійкість підприємства та його прибутковість.

Список використаних джерел

1. Мочан А.О. Бандура З.Л. Власний капітал як об'єкт обліку та аналізу.

Науковий вісник МНУ ім. О. Сухомлинського. 2015. Вип. 8. С. 1144-1148.

2. Бобяк А.П. Організаційно-методичні аспекти обліку власного капіталу на підприємствах. *Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. праць*. Київ: Київський університет, 2011. № 24. С. 368–375.

3. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitst/KhPI/32372/1/2017Brik_Doslidzhennia_pidkhodiv

Східницька Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Марків Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Львівський національний аграрний університет
м. Дубляни

СУТНІСТЬ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕЛЕКТРОННО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НА СУСПІЛЬНІ ПРОЦЕСИ

Динамічні зміни, які сьогодні відбуваються передбачають впровадження цифрової економіки та використання її переваг, яка, на наше переконання, виступає акселератором соціально-економічного життя суспільства у сучасному світі, саме вона здатна стрімко підвищити ВВП країни [2, С. 226].

Спробуємо виокремити три компоненти для ефективного формування цифрової економіки в умовах сьогодення: нормативно-правова база, яка б сприяла конкуренції держави у світовому просторі та виходу на ринок підприємствам, а також дозволяла фірмам повною мірою використовувати цифрові технології для конкуренції та інновацій; навички, необхідні працівникам, бізнесменам, державним службовцям, для використання можливостей цифрових технологій; ефективні і підзвітні інститути, що використовують інтернет для розширення прав і можливостей громадян [3].

Нормативною основою для використання цифрової економіки в Україні слугує прийнята Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. [1], позаяк сьогодні цифрова економіка є ефективною основою розвитку системи державного управління в питаннях незалежності, безпеки та розвитку на національному рівні. Після посилення уваги державних органів до проблеми цифровізації і запуску програми сприяння цифровізації в Україні, створена й успішно функціонує низка інформаційних цифрових платформ, спрямованих на надання державних послуг онлайн [4, С. 247]. Однак, слід підкреслити, що в нашій державі не знайшов свого відображення підхід зрівноваженого розвитку державних електронно-інформаційних ресурсів (далі - ДЕІР). Вважаємо, що із системним впровадженням цього процесу можливим є позитивний вплив на суспільну

активність в частині: контролю за соціальними виплатами та зменшенням рівня шахрайства; сприяння розвитку всесторонніх процесів індустріалізації; симулювання різного роду інновацій; побудова та розвиток ІТ інфраструктури; підтримка стійкості економічного зростання; зниження рівня безробіття та бідності; покращення систем освіти, охорони здоров'я і інших життєво-важливих сфер держави.

На рис. 1 пропонуємо більш детальне відображення причинно-наслідкового зв'язку важливих складових державних електронно-інформаційних ресурсів.

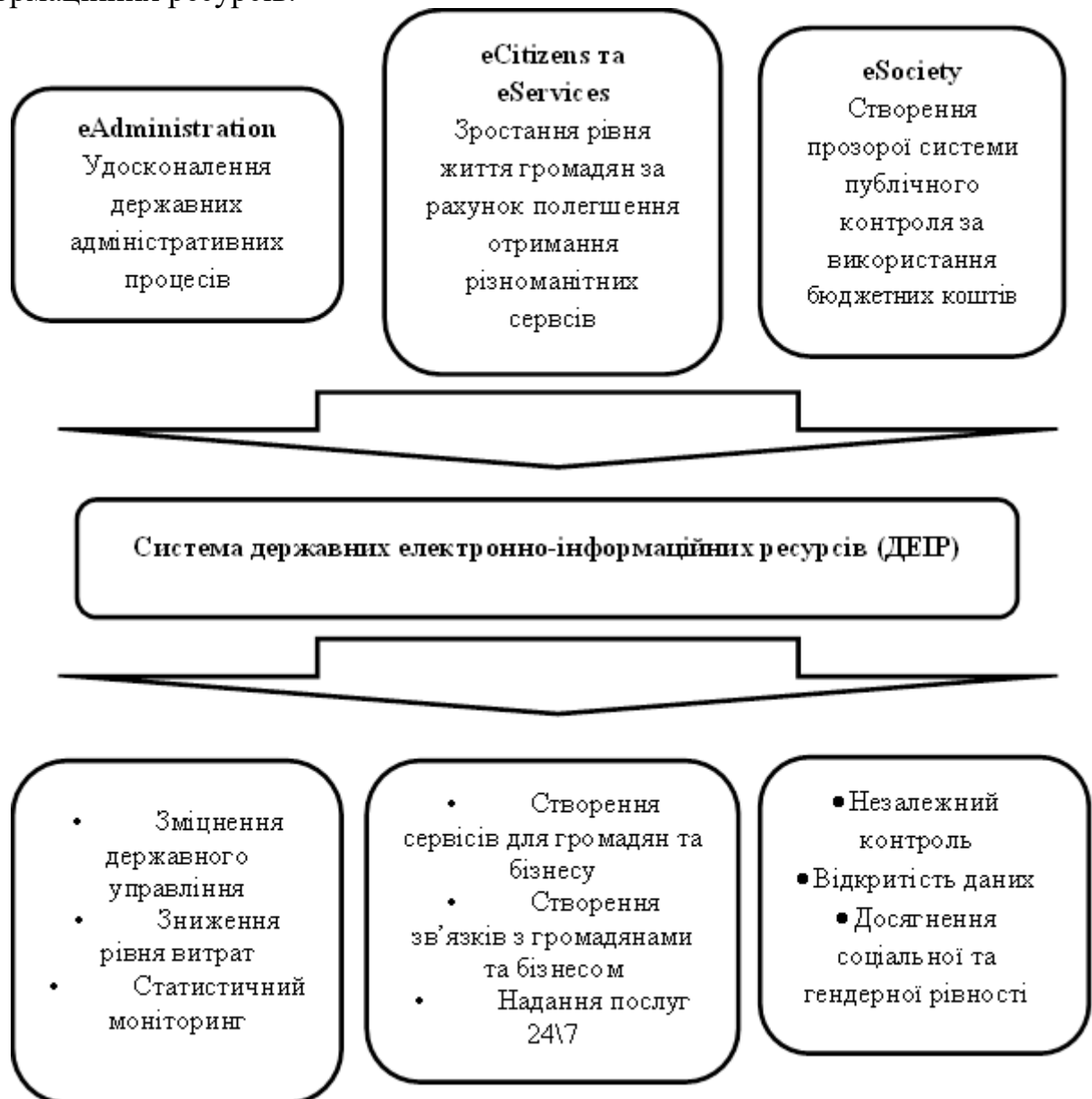

Рисунок 1 – Причинно-наслідковий зв'язок впливу системи ДЕІР на суспільство [узагальнено авторами].

Така взаємодія інструментів ДЕІР з наслідками їх дії має на меті підвищити ефективність механізму державного управління, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та підвищення добробуту населення.

Як не прикро це констатувати, все ж позиції нашої держави в міжнародних рейтингах відображає поточний стан цифрової економіки.

Так, за рейтингами ведення бізнесу та сприяння корупції Україна в 2019 р. займала далеко не ключові позиції в питаннях створенню сприятливих умов для бізнесового середовища й питаннях протидії і припиненні корумпованих махінацій. Займаючи 80 місце у рейтингу ведення бізнесу, наша держава виділяє лише 1930 євро (залежність між зростанням в аналізованому міжнародному рейтингу та рівнем ВВП на душу населення), і це тоді, як Польща – 11528 євро, Литва – 13082 євро і Естонія – 15683 євро відповідно [3].

Згідно міжнародного рейтингу сприяння корупції, то Україна за минулий період, посіла 131 місце і ці дані вказують на те, що наша держава є найбільш корумпованою країною в Європі. За даними МВФ покращення оцінки врейтингу на 1 бал може збільшити ВВП України на 0,86%, а прибуток іноземних інвестицій на 4% [3]. Теоретично при досягненні рівня рейтингу сприйняття корупції, як у наших Європейських сусідів, дозволить значно покращити відповідні показники. Треба зазначити і те, що за рейтингуванням „eGovernment” за останні два роки Україна піднялася на 25 позицій у рейтингу і посіла 62 місце. Цен не можемо не тешити, однак все ще заходиться нижче сусідніх країн. До прикладу, Польща на 36 місці, Литва – на 23, а Естонія займає 13 місце в попонованому рейтингу відповідно [3]. Впершу чергу ріст обумовлений розвитком обмеженої кількості локальних електронних сервісів.

Україна належить до числа країн, у яких на законодавчому рівні розвиток цифрової економіки визначено одним із пріоритетних напрямів державної політики. Зауважимо, що Україна лише за деякими напрямками відповідає середньому значенню країн Східного партнерства, тоді як цифровізація країни сприятиме зростанню економіки та її трансформації з сировинної у цифрову, викоріненню корупції завдяки прозорості роботи електронних систем, а також інтеграції України у Єдиний цифровий ринок ЄС [4, С. 247].

Надмірна кількість установ (Центральна виборча комісія, профільні Міністерства, Держкомстат тощо.), що утримують реєстри, суттєво „розколісує” економічний стан держави. В середньому утримання кожного із понад 20 основних реєстрів, з державного бюджету України виділяється більше 20 млн грн в рік, а загалом це обходиться платникам - майже 0,5 млрд. грн.

На думку експертів і нашу думку, Україна, запровадивши в себе систему ДЕІР у аналогічному вигляді як і тих країн, які нами аналізувалися, так і тих, які давно вже нею користуються, може також зекономити левову частку бюджетних ресурсів. Однак, в Україні, на наше переконання, існує ряд перешкод, які стримують вектор руху у створенні систем ДЕІР, над вирішенням яких ще треба працювати.

Список використаних джерел

1. Доклад о мировом развитии «Цифровые дивиденды». Группа Всемирного банка. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://documents.worldbank.org/> 3.
2. Огляд економіки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.chamber.ua/Content/Documents/-1635684409Country_Profile_2018_UA.pdf.
3. Цифрова економіка. Що чекає Україну в найближчі три роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.com.ua/ua/2018/01/30/32121695release/2018/digital-transformation-ofukrainian-economics.html#>.
4. Шелефонтюк В. Р. Цифрова економіка. Реалії та перспективи розвитку. Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (23-25 травня 2019 р.). Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2019. С. 247.

Томашевський Ю.М.

канд.екон.наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Агрес О.Г.

канд.екон.наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Львівський національний аграрний університет

м. Львів

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ BANCASSURANCE В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Банківське забезпечення, надання страхових полісів банками або кредитними установами, є однією з найбільш значних змін, що відбулися в страховій галузі за останні роки. У широкому трактуванні bancassurance розглядається як інтеграція фінансових посередників - банків та страхових компаній з розподілу страхових продуктів через банківську мережу [1]. На нашу думку, bancassurance – це взаємовигідна співпраця між банками та страховими компаніями, яка спрямована на залучення клієнтів з метою збільшення прибутку, конкурентоспроможності та довіри населення.

Дослідивши банківське страхування ми визначили, що воно пропонує безліч переваг для клієнтів, одна з яких – зручність. Банк – це єдине вікно для всіх фінансових потреб. Для банків та страхових компаній банківське страхування збільшує диверсифікацію доходів для банку та приносить більший обсяг та прибуток обом гравцям. Розглянемо ж, що являє собою взаємодія банків та страхових компаній для кожного з них. Для банків це можливість: отримання додаткової комісійної винагороди; розширення клієнтської бази; зниження вартості послуг та можливості комплексного

обслуговування будь-якого клієнта; отримання доступу до страхових резервів страхової компанії; мінімізації власних ризиків та зменшення витрат на ведення банківського бізнесу. Страховій компанії ж вигідно здійснювати співпрацю з банком виходячи з наступних факторів: можливість отримання доступу до загальної бази клієнтів; використання бренду або репутації банку; зменшення витрат фінансових ресурсів на реалізацію страхових послуг; підвищення ефективності роботи мереж страховиків.

Крім звичних прямих продажів, міжнародних брокерів і кептивне агентство, серед каналів дистрибуції існує також прямий маркетинг (direct marketing) і банкострахування (bancassurance), які сьогодні займають більше 19% від загальних премій. Прямий маркетинг – це можливість надати клієнту послугу в зручний для нього час, оплачену зручним для нього способом і оформлену через зручний для клієнта канал продажу. Головний секрет успішних проектів прямого маркетингу – це кастомізований підхід і сегментація – те, що допомагає зрозуміти клієнтів, і, як результат, адаптувати продукти під кожен окремий випадок. Основними характеристиками будь-якої програми по проектам прямого маркетингу мають бути такі показники як доступність, простота сприйняття, фокус на сегментації, можливість швидкого налаштування і працюючі механізми оплати. Підсумовуючи, прямий маркетинг – це унікальний спосіб продажів, вигідний як для банку, так і для страхової компанії [2].

Однією з основних послуг страхових компаній, які найбільш активно користуються банківськими установами, є страхування майна, яке передається компаніями як забезпечення для повернення позик. Зростає також попит на іпотечне та лізингове страхування, фінансування проектів та цивільно-правову відповідальність (іпотека, лізинг). Останнім часом важливе значення має страхування у наданні споживчого кредиту фізичним особам із поширенням цього виду страхування як предмета кредитування, а також життя та дієздатності позичальника. Тарифи страхових послуг у різних компаній приблизно однакові і часто відрізняються на соті частки відсотка. У цьому контексті на перший план виходять привабливість програми взаємодії з певною фінансовою структурою та грамотна співпраця з різними управліннями та відділами банку чи небанківської кредитної установи.

Активність на ринку споживчих кредитів останнім часом значно зросла. Багато банків активно кредитують споживачів на автомобілі чи обладнання. У цьому випадку обидві сторони зацікавлені у тому, щоб людина вчасно виконала свої зобов'язання. Страхова компанія може запропонувати свої послуги як продавцям, так і кредиторам. Пакет страхових послуг знову буде всебічним, включаючи страхування від пожежі, повені, механічного впливу, протиправних дій третіх осіб, страхування життя та нещасних випадків прямого позичальника, тобто фізичної особи. Співпраця банківських та страхових структур у сфері обміну та розширення клієнтської бази набуває все більшого значення. Усвідомлення банком діяльності конкурентів, потреб

та уподобань клієнтів має особливе значення для роботи підрозділів обслуговування клієнтів.

Проаналізувавши досвід за кордоном ми можемо стверджувати, що уже понад 75% європейських банків реалізують страхові продукти, і близько 40% страхових організацій пропонують банківські послуги. На відміну від України іноземні банки значну частину прибутку отримують від реалізації страхових продуктів. У Європі таким шляхом продається кожен третій поліс страхування життя. У країнах з розвинутою економікою банки займають перше місце серед продавців страхових продуктів. За кордоном, де банківське страхування працює давно і успішно, продаж страхових продуктів в банку сприймається клієнтами як абсолютно звичайна практика – вони не відчують різниці, купуючи страхові продукти в банку або безпосередньо у страховій компанії.

Співпраця страхових компаній з банками в Україні – явище досить поширене, але, на жаль, реалізується воно далеко не в формі класичного bancassurance. Якщо говорити про це в загальноприйнятому сенсі, bancassurance полягає в тому, що банк виступає повноцінним каналом продажу страхової послуги. Саме продажу послуги, як такої, а не виключно предметів застави. В цьому випадку для співробітників банку ця операція така ж як, наприклад, відкриття кредитного рахунку або видача пластикової карти. Вони проходять спеціальні тренінги і добре знають продукти, які пропонують.

Так історично склалося, що в Україні bancassurance тісно пов'язаний зі страхуванням предмета застави. З недавніх пір на ринку спостерігається незначний розвиток в Україні класичної для Європи схеми bancassurance, а саме незаставного страхування. Саме таке страхування стане найактуальнішим трендом найближчого часу. Безумовно, це питання довгострокової перспективи і головною перешкодою на цьому шляху є загальна незрілість ринку.

Співпраця з банками для страхових компаній – це не тільки стабільний канал збуту страхових послуг і взаємне користування загальною базою клієнтів. Однозначно відповісти на питання наскільки велика зацікавленість обох фінансових структур в даному виді співробітництва складно, так як все залежить від ставлення до співпраці обох партнерів. Деякі банки сприймають bancassurance як допоміжну операцію, необхідну для здійснення основної – отримання кредиту. На нашу думку, одним з головних і безумовних переваг bancassurance для страхової компанії і її клієнтів є отримання додаткових точок продажів і, відповідно, каналів доступу до страхових послуг. Клієнт отримує можливість придбати поліс в зручному для нього місці: в офісі компанії, в банку або, наприклад, у автодилера. Перспективи успішної моделі банківського страхування важко недооцінити, адже, в своєму класичному вигляді, вона вигідна всім сторонам: і банку, і страховій компанії. А їхні клієнти при цьому отримують повний набір послуг з максимальним комфортом [3].

За сучасних умов розвиток bancassurance в майбутньому може стати потужним фундаментом для подальшого стабільного зростання, формування прозорого фінансового ринку, де основними пріоритетами стане захист інтересів громадян та зміцнення довіри до страхування як засобу захисту суспільства від нових викликів і підвищення добробуту населення в цілому. Можна припускати, що в наступних роках банківсько-страхове співробітництво розвиватиметься ефективно, а купівля страхового захисту за посередництва банку стане звичною річчю для клієнта.

Основними рекомендаціями у напрямку розвитку банкострахування будуть такі: удосконалення законодавчої бази з питань регулювання діяльності взаємодій банків та страхових компаній; збільшення довіри населення до фінансових посередників шляхом забезпечення прозорості та передбачуваності державної політики щодо страхового ринку; зниження вартості кредитних ресурсів задля створення фундаменту розвитку bancassurance в Україні.

Список використаних джерел

1. Лилик О. (2017). Bancassurance та перспективи його розвитку в Україні, Вісник НБУ, № 2 (132) С. 32-34.

2. Прямой маркетинг — уникальный способ продаж, выгодный как для банка, так и для страховой компании – Режим доступа: <https://forinsurer.com/public/13/01/25/4535?hl=bankassurance>. (accessed 08.05.2020).

3. Успешная модель банковского страхования. Украинский опыт построения bancassurance – Режим доступа: <http://bancassurance.com.ua/review/747>. (accessed 08.05.2020).

Тютюнник С.В.

канд.екон.наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,

Тютюнник Ю.М.

канд.екон.наук, доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень

Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

ВПЛИВ РІВНЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання

обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення [1].

Вперше термін «цифрова економіка» ввів у науковий простір Дон Тапскотт у 1995 р. У первісному визначенні цифрова економіка – це економіка, що базується на цифрових комп'ютерних технологіях [2]. Її також ще називають інтернет-економікою, новою економікою, або веб-економікою. Під цифровою економікою розуміють виробництво, продаж та постачання різних продуктів через комп'ютерна мережі.

В економічній літературі зустрічаються різні трактування терміну «цифрова економіка». С.М. Веретюк та В.В. Пілінський зазначають, що цифрова економіка – це ще нереалізована трансформація всіх сфер економіки завдяки перенесенню всіх інформаційних ресурсів та знань на комп'ютерну платформу [3]. У свою чергу, Н.Е. Деєва та В.В. Делейчук під цифровою економікою розуміють економічну діяльність, яка виникає через мільярди повсякденних онлайн-зв'язків між людьми, підприємствами, пристроями, даними та процесами [4].

Томас Месенбург у 2001 році виокремив три основні складові концепції «Цифрова економіка» [5]: підтримуюча інфраструктура (апаратне забезпечення, програмне забезпечення, телекомунікації, мережі тощо); електронний бізнес (як ведеться бізнес, будь-які процеси, які організація проводить через комп'ютерні мережі); електронна комерція (передача товарів, наприклад, коли книга продається в онлайні).

Наприкінці 80-х років минулого століття із розвитком та поширенням комп'ютерних технологій почали проводити аналіз впливу діджиталізації на світовий валовий внутрішній продукт. Дослідження експертів, проведені упродовж 1987-1999 рр., показали підвищення даного показника на 0,3 % за рахунок збільшення обсягів реалізації комп'ютерної техніки. Наступний етап аналізу впливу діджиталізації на економіку обумовив виникнення та поширення інтернет-технологій 3G.

Результати оцінки спеціалістів консалтингової фірми «PWC» засвідчили підвищення світового валового внутрішнього продукту майже на 45 % упродовж 2000-2010 років за рахунок популяризації та поширення 3G-інтернету.

За рівнем розвитку діджиталізації економіки країн світу виділяють чотири стадії розвитку суспільства: обмеженого розвитку (constrained), зародження (emerging), трансформацій (transitional) та передового розвитку (advanced).

Рівень діджиталізації економіки від 0 до 30 % у 2010 році мали 65 країн (Афганістан, більшість країн Африки, Молдова, Непал, Індія, Узбекистан, В'єтнам та інші). Вони знаходилися на стадії обмеженого розвитку.

Рівень діджиталізації економіки від 30 до 40 % мали 19 країн (Албанія, Вірменія, Бразилія, Грузія, Китай та інші). Ці країни знаходилися на стадії зародження.

Рівень діджиталізації економіки від 40 до 50 % мали 28 країн (Аргентина, Естонія, Латвія, Іран, Сербія, Туреччина, Україна та інші). Це стадія трансформацій.

Рівень діджиталізації економіки понад 50 % мали 37 країн (Австралія, Австрія, Білорусь, країни Скандинавії, Франція, Німеччина, Польща, Японія, США, Велика Британія та інші). Це стадія передового розвитку [6].

Спеціалісти консалтингової фірми «PWC» проаналізували вибірку по 150 країнах світу. Більшість цих країн знаходяться на стадії обмеженого розвитку з рівнем діджиталізації економіки від 0 до 30 %. Для цих країн характерний найнижчий рівень валового внутрішнього продукту на одну особу та останні позиції в міжнародних індексах людського розвитку.

На стадії зародження діджитал-економіки знаходяться країни, у яких економічний розвиток забезпечується за рахунок багатих природних ресурсів та дешевої робочої сили. У цих країнах рівень валового внутрішнього продукту також доволі низький, так як у них недостатньо розвинена соціальна інфраструктура.

З метою подальшого розвитку діджиталізації економіки України розроблена Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та створено Міністерство цифрової трансформації України, яке повинно забезпечувати: формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, цифрової економіки, цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства; формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян; формування та реалізацію державної політики у сфері відкритих даних, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, розвитку інфраструктури ширококутового доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу; формування та реалізацію державної політики у сфері електронних довірчих послуг; формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку ІТ-індустрії; виконання функцій центрального засвідчувального органу шляхом забезпечення створення умов для функціонування об'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг.

Планом роботи Міністерства цифрової трансформації України на 2020 рік передбачено: проведення аудиту та формування реєстру публічних послуг; створення системи онлайн моніторингу як модулю порталу «ДІЯ»; оптимізацію публічних послуг; розвиток єдиного державного веб-порталу електронних послуг «ДІЯ»; розвиток єдиного електронного кабінету; запровадження надання пріоритетних публічних послуг в електронній формі через портал; проведення першого всеукраїнського дослідження з цифрової грамотності українців; проведення конференцій та тижнів цифрової грамотності в Україні; розроблення та погодження концепції «Цифрової школи» та стратегію її реалізації; запуск чату, чат-ботів та гарячої лінії для підприємців на базі Міністерства цифрової трансформації України та

урядового контакт-центру; створення та запуск онлайн-платформи з консалтинг-зони для малого та середнього бізнесу та інші заходи.

Зокрема, в планах Міністерства на травень 2020 року передбачено Розробку стратегії цифровізації освіти.

Цілями Міністерства до 2024 року передбачено: доступність 100 % публічних послуг громадянам та бізнесу онлайн; доступ до високошвидкісного інтернету 95 % транспортної інфраструктури, населених пунктів та їхніх соціальних об'єктів; залучення 6 млн українців до програми розвитку цифрових навичок; частка 10 % ІТ у ВВП країни.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки передбачає здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, суспільної та соціальної сфер, усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації, стимулювання внутрішнього ринку виробництва, використання та споживання цифрових технологій.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 р.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. №67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення 20.05.2020).

2. Tapscott D. *The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked intelligence*. McGraw-Hill, 1995. 342 p.

3. Веретюк С.М., Пілінський В.В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку*. 2016. №2. С. 51-58.

4. Деєва Н.Е., Делейчук В.В. Механізми залучення інвестицій емітентами цінних паперів в умовах розвитку цифрової економіки України. *Молодий вчений*. 2018. №3(55). С. 653-659.

5. Mesenbourg, T.L. *Measuring the Digital Economy*. U.S. Bureau of the Census, 2001.

6. Maximizing the impact of digitization /PWC. URL: https://www.strategyand.pwc.com/media/file/Strategyand_Maximizing-the-Impact-of-Digitization.pdf.

ЗМІСТ
СЕКЦІЯ 1
ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОБЛІКУ І АУДИТУ

Агєєнко Ю.С. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ.....	3
Ананевич Н.П. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	5
Андрюшко Р.П., Мирончук З.П. ПЕРЕВАГИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	7
Бойко Д.О., Кривко К.Г. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	10
Буганов О.В. ІТ-АУТСОРСИНГ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	12
Василенко М.Ю, Охота Н.В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ.....	15
Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С., Коновал М.О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	18
Демчишин В.Д. СТАН ТА РОЗВИТОК АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	21
М. Dubinina, O. Trum PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF IT-MODERNIZATION OF ACCOUNTING.....	23
Живченко К.В. АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	26
Кириленко А.В. ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	28
Костирко А.Г., Живченко К.В. РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	30
Лагодієнко Н.В. ПОДАТКОВА РЕФОРМА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ: ГОЛОВНІ ЗМІНИ В 2020 РОЦІ.....	33
Литвин О.Ю., Ставицька В.О. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ.....	36
Марковська Т.С. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	38
Мірошин Н.В. СОЦІАЛЬНА ВІДПУСТКА БАТЬКАМ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	40

Пісоченко Т.С. ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ.....	42
Сирцева С.В. ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ОБЛІКУ УСТАНОВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ.....	44
Скірина В.І. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	47
Стець А.В. ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	49
Юношев С.Ю. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	51
Чебан Ю.Ю. ВІДПУСТКА ПІД ЧАС КАРАНТИНУ: ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ.....	54
Черненко К.В. «ХМАРНІ» ТЕХНОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	56

СЕКЦІЯ 2 ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Потриваєва Н.В., Лугова О.І. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ.....	58
Янковська Т.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ З КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ.....	61

СЕКЦІЯ 3 ІНТЕГРОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Зайцева Х.Ю. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	64
Мацьків Г.В. ЗАСТОСУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В БІЗНЕСІ.....	67
Мирончук З.П., Малецька О.І. ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ.....	70
Шевченко А.І. АЛГОРИТМ ОБМІНУ ЕЛЕКТРОННИМИ ДОКУМЕНТАМИ ІЗ ФОНДОМ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ...	72

СЕКЦІЯ 4	
РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Козаченко Л.А., Карабін К.О. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВ.....	75

Марків Г.В., Східницька Г.В. РОЗВИТОК СУЧАСНОГО АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ.....	77
Петришин Л.П., Жидовська Н.М. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ У ДОСЛІДЖЕННІ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ КООПЕРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	79
Східницька Г.В., Марків Г.В. СУТНІСТЬ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕЛЕКТРОННО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НА СУСПІЛЬНІ ПРОЦЕСИ.....	82
Томашевський Ю.М., Агрес О.Г. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ BANCASSURANCE В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	85
Тютюнник С.В., Тютюнник Ю.М. ВПЛИВ РІВНЯ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	88

Наукове видання

Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Миколаїв, 18 травня 2020 року

Технічний редактор: Сирцева С.В.

Комп'ютерна верстка: Сирцева С.В.

Формат 60 x 84 1/16. Ум. друк. арк. 24,7
Тираж 300 прим. Зам. № 135